

268 Ft,
határon túl: 1 Euro

MAGYAR TEÁTRUM

XIV. évfolyam, 10. szám • 2022. december

A Magyar Teátrumi Társaság havilapja

www.magyarateatrum.hu

Friss hírek a magyarateatrum ONLINE oldalán!

Bartus Gyula 17. oldal

Ajándék a léleknek, a reménynek

A kétrészes Porka havak című előadás arról mesél a tánc nyelvén, hogy – Nagy László gondolatát felidézve – miképpen őrizhetjük meg az emberi arcunkat. A két részt a

téli képek rideg világa, az emberi viszonyok szövevényes hálójá, a valóság és a misztikum kapcsolata, valamint az emberi létünkben testet öltő csoda köti össze. Mindkét rész

nagyon is emberi történetet idéz fel: az első az egyes ember, a második az emberiség boldogságkereséséről mesél.

Szeretetszaltó

A mutatványokat kilencezer betű tartja. A Melyiket a kilenc közül? című előadás a művelődéspolitika dzsungeléből a cirkusz világába hazatérő Fekete Péter rendezői újrajelentkezése. A színház és a cirkusz frigyének létjogosultságát az elmúlt

évek próbálkozásai igazolják: vizsatekintve, a bőséges libretto és didaktikus kommentárfűzér korszakát meghaladva jutottak a felismeréshez: minél unikálisabb a mutatvány, a drámaüzenet hatóereje annál teljesebb. (10-11. oldal)

Vargabetűk - Néző szemmel

Hiba a készülékeinkben és magunkban

- Székesfehérvári Vörösmarty Színház

Olyan gyorsan jött a szünet, akár egy Intercity Pestről. Lehet, Bagó Bertalan rendező és Lőkös Ildikó dramaturg úgy tették maivá az Adáshibát, hogy Szakonyi Károly jó ötven évvel megírt darabja lélekbe vágóként, maiként hatott. A tele-

vízió mágija, hatása, az információáramlás, a telefonok, a technika uralma, a megváltás reményének, a csodáknak az észre nem vétele úgy vesz körbe, hálóz be bennünket, hogy nagy szükség lenne már egy teljes adáshibára.

A Székesfehérvári Balett Színház vendégjátéka a Nemzetiben

Amíg az olvasás során magunkban vizualizáljuk a szövegben rejlő tartalmat, hősokeket, karaktereket, addig a táncszínház a néző számára vizualizálja, azaz láthatóvá teszi a láthatatlant. Jelen esetben a felhasznált irodalmi szövegek üzenetét és a zenébe kódolt érzéseket, gondolatokat. (16. oldal)

Áldott, Béhes Karácsonyi Ünnepeket

ÉS SIKEREKBEN GAZDAG

Boldog Új Esztendőt kívánunk

minden kedves olvasónknak!

A felújított Liliomfi a felújított Szigligetiben

Szeptemberben átadták a felújított Szigligeti Színházat Szolnokon, amit a társulat három hosszú éve nélkülözött. A színészek és a stáb végre visszaköltöztek az épületbe, az átadó gála utáni héten pedig már be is mutatták Szigligeti Ede Liliomfi című komédiáját Keresztes Attila rendezésében.

Az előadást már bő két hónapig játszották a társulat sűrűn, hiszen a Tisza-partiak egy teljesen új színházat kaptak minden értelemben: nem csak új épületet, hanem egy

felújított nyitódarabot is új rendezői koncepcióval, eddig nem látott díszlettel és jelmezzel. A szakmabeliek jellemzései és kritikái is kiemelik ezt a friss és üde Liliomfit, mint ahogy Farkas Wellmann Endre is írja:

„A Liliomfit nehéz jól megrendezni, olyan aktualitásokkal feltölteni, amelyek élvezhetővé teszik a kortárs színház közegében. Ezt a feltevést cáfolja meg alaposan ez az előadás: mind a rendező, mind a színészek azon vannak, hogy egy friss, huszonegyedik századi vígjátékot

hozzanak a néző elé, és ez nagyon jól sikerül is nekik. A rendezői kihívások közé nyilván hozzátartozik az is, hogy az eredeti, 1849-es darab társadalmi kereteit-körülményeit majd kétszáz év múltán aktualizálni kell, egyúttal megidézve ezt a kort is, amelyben a darab megszületett. A reformkort, a romantikát, a magyar színjátszás hőszeit. Az előadás pedig attól lesz mai igazán, hogy ebben mindenki nagyot teljesít, a kitűnő színészi játék, a díszlet, a jelmezek, a zene szépen építik fel ezt a történeti

hidat. Hiába akarnék intrikus lenni, kitűnő színészek és kitűnő alakítások vannak az előadásban, egytől egyig.”

Keresztes az elmúlt húsz év alatt három alkalommal rendezett Liliomfit. 2002-ben például Temesváron, ahol a címszerepet az a Barabás Botond játszotta, aki most a szolnoki Szigligetiget igazgatja. Azután 2011-ben, a Nagyváradi Szigligeti Színház megnyitásának százötvenedik évfordulóján, a teátrumi épület újjáépítésének ünnepére és most, Szolnokon. Munkájának di-

cséretes sikeréhez nagyban hozzájárult a zenéket szerző Cári Tibor, a librettókat is gyártó dramaturg Szabó Réka, a kifinomultan minimalista díszleteket tervező, ezért a lényegtől figyelmet nem elvonó Fodor Viola és a karaktereket szándékosan túlzó jelmezekbe felöltöztető, s az erős sminkeket is talán jegyző Papp Janó. – írja Mészáros Géza a darabról.

Forrás: SZOLJON,

Mészáros Géza,
HELYŐRSÉG,

Farkas Wellmann Endre

Viktória bemutató, exkluzív szilveszteri mulatság, PETŐFI200!

Ünnepek előtt, alatt és után sem állt meg az élet a Veszprémi Petőfi Színházban! Bemutatták Viktória operettjüket, adventi fergeteggel várták a veszprémi lakosokat, ünnepi kínálatukban pedig számos családi kikapcsolódást nyújtottak a színházkedvelőknek, a szilveszteri fergeteges mulatságokról nem is beszélve! Nagy izgalommal készülnek a PETŐFI200 és az EKF2023 évre is!

Hagyományaikhoz híven ismét közös ünnepi hangulódásra hívták nézőiket Advent vasárnapjain! A Színház előtti téren zenés műsorral, karácsonyi hangulattal, közös gertyagyújtással, valamint az elmaradhatatlan forraltborral, forró teával és számos ropogtatni valóval várták Veszprém lakosait. Adventi programozatuk mellett – a szintén hagyományossá vált – nézőikkel és a veszprémi lakosokkal közös Karácsonyfa díszítést is megtartották, ahol nem csak ünnepi műsorral készültek, de a nézők is számos saját díszlettel ékesítették a Színház Karácsonyfáját.

December közepén teltház mellett mutatták be Ábrahám Pál – Földes Imre – Harmath Imre: Viktória című operettjét, melyet a Teátrum igazgatója, Oberfrank Pál Jászai Mari-díjas, Érdemes művész állított színpadra. „Én mindig azt éreztem, azt hallottam, hogy igazán egy igaz

szerelem van az ember életében. És ez az igaz szerelem győzedelmeskedik vagy eljut - ebben a történetben például - a beteljesedésig. A színdarabban megsérülnek emberek érzelmileg is, ennek kapcsán egy nagy kérdés az, hogy ilyen viharok után, melyeken végig mennek a főhősök, vajon vissza tudnak-e térni abba az állapotba, melyben annak idején voltak, amikor először találkoztak egymással. A történet folyamán bekövetkezett egy háború, sok körülmény megváltozott, a szereplők idegrendszerét eléggé megtépázta, így a kérdés az, hogy miután beteljesült az újra találkozás vajon a boldogság, amire vágytak, megérkezik-e hozzájuk.” – vélekedik a rendező.

Szilveszterkor sem hagyták fergeteges szórakozás nélkül a nézőket, hiszen december 30-án Balatonalmádban, a Kerényi Imre Kult-Magtárban várták „előszilveszterezni” a színház és táncdal kedvelőket. December 31-én pedig teltház mellett ünnepelték a Színház operett műfaját élőzenés Operettgálájukkal, melyet egy hajnalig tartó mulatság követett a Színház előcsarnokában közel 100 nézővel, vidámsággal, zenével, tombolával, ínycsiklandó ételekkel!

Nagy izgalommal készülnek a 2023-as évre is, hiszen egyik vágyukat is beteljesítik, vagyis Autistabarát

Színházzá válnak. Ennek megfelelően nem csak honlapjukat töltötték fel megfelelő információkkal, de minden intézkedést megtettek, hogy minden néző akadályok nélkül tudja élvezni a színházi előadásokat!

Többek között Minden napra egy Petőfi! kezdeményezésükkel készülnek a PETŐFI200 évre! A kezdeményezés során az év minden napján egy Petőfi Sándor vésseledkednek az online médiában, így emlékezve meg egyik legnagyobb költőnkéről. A kezdeményezésre nem csak Társulatuk tagjai, hanem nézőik, és minden szavalni szerető, vágó, Petőfi Sándor verseit kedvelő jelentkezését várják. A szavazatokat a Színház előcsarnokában rögzítik és sugározzák élőben a közösségi felületeiken. Mindemellett feb-

ruár elején mutatják be Topolcsányi Laura által írt, Szomor György zenéjével színesített, valamint a Teátrum igazgatója, Oberfrank Pál Jászai Mari-díjas, Érdemes művész rendezésében, a PETŐFI200 ősbemutató musicalt. „Keressük őt, hogy megértsük, amit ő megértett, megérezzük, ami a szívében volt, ami lelkesítette és vitte előre ifjú korától, szenvedéllyel, szitkozódva olykor, humorral, játékosan, szerelemmel az életbe, a szabadságba, a magyar jövőbe vetett hittel és akarással. De ő is volt gyermek, szüleit szerető iskolás fiú, az irodalomért, a színházért lelkesedő fiatal, világmegváltó nagy látnoka nemzetének, aki nagy útra indult, a végtelen homályába emelkedve pillantásunk elől. Keressük őt, hogy méltók legyünk

nagy örökségéhez...” – olvasható az előadás leírásában.

2023-ban Veszprém Európa Kulturális Fővárosa lesz, melynek megnyitójába a Veszprémi Petőfi Színház elsőként csatlakozott a kultúra, a színház szeretetének terjesztése jegyében. Többek között Kodák Anna és Zsilák Olivér szemekápráztató Éva almája című előadásával készülnek, mely sajátosan mutatja be az emberiség teremtését a cirkuszművészet különböző zsánerein keresztül: páros akrobatika, hajlékonyság, labda- és karika manipuláció, erő, ügyesség, légtorna és komikum; szíveket-lábakat megdobogtató, a leghíresebb operett slágereket felvonultató zenés összeállításokkal jelennek meg a város legkülönlegesebb helyszínein (Kossuth utca, Balaton Pláza, STOP SHOP); a Himnusz 200. születésnapján Együtt szaval Veszprém! című kezdeményezésükkel a fáklyákkal megvilágított téren szavalják el nézőikkel együtt a Himnuszt; valamint hagyományosan Ádámok és Évák eseményüket is megtartják, mely során a Veszprém megyei középiskolai, általános iskolai és óvodás csoportok előadásait láthatja a közönség 200 éves Himnusz tiszteletére címmel.

A Veszprémi Petőfi Színház minden helyzetben közösségben a közönséggel!

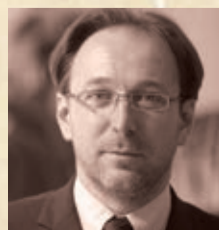
Szerzőink, munkatársaink:

Tarics Péter

Csicsely Zoltán

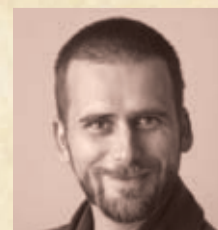
Fekete Péter

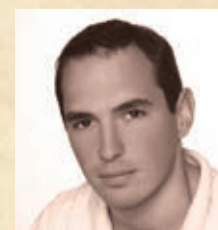
Kovács Attila

Józsa Mihály

Nyári Attila

Ferencz András

Balogh Tibor

Az igazi kikapcsolódás

Hatalmas siker a Játszd újra, Sam! a Zenthe Ferenc Színházban

Házasság, szerelem, életfilozófia és poénok: mindez Woody Allen stílusában, Dér András egyedi rendezésében!

A salgótarjáni teátrum „Játszd újra, Sam!” című előadásában a valóság és a képzelet mezsgyéjén a néző bepillantást kap a főszereplő, Allan Felix szerelmi életébe és fantáziájába, amiben Humphrey Bogart is hatalmas szerephez jut. A kissé ügyetlen főszereplőt Ágoston Péter alakítja bravúrosan, partnerei pedig a szintén kiválóan játszó Hege Veronika, Dér Marus, Házi Anita, Szilvási Judit,

Markó Janka, Gula Péter és Hunyadi Máté. Az előadás során a nézőtéri vidám hangulat hamar kialakul, hiszen Allan párkeresési stratégiái jobbra kinos szituációkat szülnek, melyre a közönség egyre hangosabb nevetéssel válaszol. Dér András direktor két nagyméretű kivetítő segítségével izléseken építi be a filmes elemeket a játékba, ami egyáltalán nem zavaró, sőt, igazi esszenciája a darabnak. Mindezt bizonyítja az is, hogy a különböző helyszínek, a való élet és a fantázia elemei kristálytiszták, minden momentum és történet pontosan érthető és átélhető annak ellenére,

hogy az előadás során csupán egy statikus helyiséget lát a néző. A romantikus vígjáték második felvonásában pedig kibontakozik a szerelmi háromszög, ami próbatétel elé állítja a főszereplőket... A „Játszd újra, Sam!” novemberi premierje és az azt követő előadások mind zajos sikert arattak Salgótarjában, a bemutatón pedig tiszteletét tette ifj. Zenthe Ferenc is, aki szintén elismerően nyilatkozott a salgótarjáni teátrum legújabb könnyed darabjáról. A Zenthe Ferenc Színház december 29-én negyedszer tűzi műsorra a filmbetétekkel gazdagított romantikus vígjátékot.

Lentitől Brassóig

Már több mint 100 vendégjátékot teljesített idén a salgótarjáni Zenthe Ferenc Színház!

Negyven előadásos nyári turnéja után, vállalt küldetéséhez híven az őszi hónapokban is töretlenül járta a Kárpát-medencét a Zenthe Ferenc Színház: novemberben ugyanis már 100. (!!!) idei vendégjátékát ünnepelhette a salgótarjáni teátrum! A prímet „Az ördög” vitte öt tájéladással, produkció 50. jubileumi előadásával, amelyet a budapesti Stefánia Kultúrpalotában játszott közmegelegedésre a társulat! Hasonló fogadtatásban részesült Molnár Ferenc világhírű darabja a Déryné Program támogatta vendég szereplések (pl. Lenti, Üllés, Törökszentmiklós, Dunakeszi) alkalmával is. Akárcsak „Az ördög”, a Kökényessy Ági rendezte „Apácák” is folytatta tavaly megkezdett nagy szériáját: Dan Goggin zenés komédiája Budapesten (Klauzáház) és Mosonmagyaróváron, valamint a felvidéki Révkomáromban aratott – ez utóbbi városban állótapsos! – szép sikert. Hasonlóan emlékezetes és fel-

emelő külhoni vendégjátékként maradt meg a közreműködők emlékeztében az „Advent a Hargitán” brassói fesztiválszereplése is, amelyre ráadásul a nemzeti ünnepen, október 23-án került sor az erdélyi metropoliszban. Ha nem is Brassóhoz mérhető meszszeségben, de székhelyétől oly távoli városokban is játszott a teátrum az elmúlt hónapokban, úgymint a - teljesség igénye nélkül - Sárospatak (Pillantás a hídról), Baja (Advent a Hargitán), Kadarkút (A tanítónő) vagy Pálháza (Énekes madár). Természetesen a tízezer kilométerekben mérhető kiszállások közepette szűkebb pátriájáról (Nógrád megye) sem feledkezett meg a Simon Lajos igazgatta tarjáni színház: a festői Diósjenőn népszerű zenés ökomeséjük (A vén diófa titka) szórakoztatta a legkisebbeket, míg Szécsényben nagy érdeklődés mellett nyolcadik alkalommal indult útjára, a főként zenthés darabokból összeállított Városi Színházberlet.

A Zenthe Ferenc Színházban nincs téli szünet

A Zenthe Ferenc Színház fantasztikus előadásainak és kamaraterem atmoszférájának köszönhetően egyre nagyobb népszerűségnek örvend a salgótarjáni teátrum egy éve átadott játszóhelye, aminek a téli időszakban igazi főszerep jut: a színházterem tavaszi újraindításáig a Zenthe Ferenc Színház modern, forgószínpaddal is ellátott, százhuszonnyolc fő befogadására alkalmas helyiségében töretlenül játszik tovább.

A téli repertoárban vígjátékok, zenés komédiák, színművek, mesejátékok és premierek váltják egymást: a decemberi előadások szinte

kivétel nélkül táblás házzal futnak, január elsején pedig - a hagyományt folytatva - újévi gálát is szervez a Zenthe Ferenc Színház, ahol a legkedveltebb operett és musical dalok csendülnek majd fel, természetesen a salgótarjáni társulat csodálatos hangú művészeinek (Simon Kata, Házi Anita, Szilvási Judit, Oszgyáni Mihály, Erdélyi Gábor, Pásztor Máté) jóvoltából. A nógrádi megyeszékhelyen az új év első zenei élményét immár tizennegyedik alkalommal rendez meg hatalmas sikerrel a Zenthe Ferenc Színház. Januárban a magyar kultúra napja alkalmából tér vissza Molnár Ferenc örökérvényű Mefisztó-története,

„Az ördög” a salgótarjáni színpadra, a hónap végén pedig a „Kit szeretted, Ádám?” című színpadi játék felolvasószínházi bemutatójára készül a teátrum. Utóbbi bemutatóval a szerző, T. Pataki László és a kétszáz éve született Madách Imre géniusza előtt tiszteleg a Zenthe Ferenc Színház. Am nem csak felolvasószínházi premier lesz az év első hónapjában: a Székkfogaló Premier Bérlet, valamint a Zenthe Ferenc Bérlet előadására, a „Még egyszer, veled, ugyanitt” című vígjáték bemutatójára is sor kerül rendhagyó módon a salgótarjáni teátrum kamaratermében, Vándor Éva és Harmath Imre főszereplésével.

Szerzőink, munkatársaink:

Tompagábor Kornél

Kiss József

Varga Róbert

Mészáros István

Szabó Anikó (Szaan)

Rákász Judit

Pálfalvi-Pottyondy Nóra

Dicső Dániel rendezte A király beszédét Szolnokon

Kezdődik a főpróbahét. Ilyenkor általában már a színészek és a rendező is egy magasabb hőfokon égnek, de Dani azonnal biztosít arról, hogy ha a próba után megbédélhet, akkor egy kávé közben bármiről beszélgethetünk. Dicső Dániel egy zavarba ejtően fiatal rendező, aki egyedi látásmódjával képviseli a színházi és filmes világot is, sőt érzésem szerint szívesen össze is ereszt a kettőt munkái során.

– A Színművészetre jártál televíziós műsorvezető és rendező szakra, Rangos Katalin osztályába. Mi volt az eredeti terved, amikor jelentkezted?

– Érettségi után jelentkeztem a színházrendezői és a televíziós rendező szakra is, mert mindkettő izgató. Olyan középiskolába jártam, ahol sok mindent ki lehetett próbálni. Már ott is rendeztem több előadást, sőt a vágásba és az operatóri munkába is belekóstolhattam. Ugyan a tv rendezői szakra kerültem be, de az első pillanattól jelen maradt az életemben a színház iránti érdeklődés is. Első éves egyetemista voltam, amikor Eszenyi Enikő - aki utánam rendez majd nálatok - színpadra állította az Ünnepek című előadást a Pesti Színházban, ahova bekéredzkedtem, hogy tanulhassak, mellette pedig Földessy Margit stúdiójában rendeztem az ő növendékeit. Szerencsére az egyetemi tanárain is támogattak ebben, sőt mivel az osztálytársaim legnagyobb része szívesebben foglalkozott a műsorvezetési és riporteri részével a tévézésnek, az egyetemen is volt lehetőségem sokat foglalkozni a rendezéssel, így szinte végig párhuzamosan csináltam a kettőt.

– 2010-ben diplomáztál és ugyanebben az évben már a Thália Színházban rendezél...

– A Thália akkor még befogadó színházként működött, én pedig kitaláltam, hogy Bertolucci: Álmodozók című filmjéből szeretnék egy színpadi előadást csinálni. Szerencsére annyira megtetszett nekik az ötlet, hogy be is mutathattam a frissen felújított stúdiószínpadon. Ezzel az előadással tulajdonképpen el is indult a profi színházrendezői életem.

– A színészi pálya lehetősége fel sem merült benned?

– Nem igazán. Tizenegy-tizenkét éves korom körül, amikor már elkezdtem rendszeresen járni színház-

ba persze felmerült, de csak nagyon belül, nagyon rejtetten, hogy egyszer színpadra álljak, de aztán a gimiben amikor már rendezhettem, megérezttem, hogy ez az én utam. Soha nem voltam a társaság középpontja, de amikor elkezdődött egy próbaidőszak, akkor azt éreztem, hogy mindenki elkezd rám figyelni és elismerni, mert tudok olyat mondani nekik, amitől működni kezd egy jelenet.

– A legtöbb rendezésed eddig a Rózsavölgyi Szalonban volt...

– Igen. A Rózsavölgyi Szalonban ugyan nincs állandó társulat, de az a hely az, amit a leginkább szakmai otthonomnak érzek. Zimányi Zsófia volt korábban a Thália Színház igazgatója, aki először bizalmat szavazott nekem az említett Álmodozók című előadással, amikor pedig létrehozta a Rózsavölgyi Szalont tíz évvel ezelőtt, ott is azonnal lehetőséget kínált. Azóta már túl vagyok ott a tizedik rendezésemem.

– Meglepetésként ért a felkérés A király beszédére?

– Nagyon meglepődtem. Egy vasárnap reggel csöngött a telefonom, Csizsár Imre hívott. Azonnal mondta, hogy A király beszédéről lenne szó, amit egyből nagyon izgalmasnak találtam, az pedig kifejezetten megnyugtató, hogy Imre azt mondta, a társulat nagyon nyitott és kíváncsi lesz rám. Ez az első munkám, ahol egy tényleges társulattal dolgozom. Még nem volt részem abban, hogy egy színházba úgy érkeznek meg, hogy a színészek és a műszak is nagyon jól ismerik egymást és csak én vagyok az „újdonság”. Valóban kánccsian és nyitottan fogadtak engem, ami nagyon jól esett, az pedig semmihez sem hasonlítható, hogy mind a színészeknek, mind a műszaknak van egy saját belső dinamikájuk és viszonyuk egymáshoz. Ebbe elkepesztően izgalmas belekóstolni. Teljesen más, mint amikor összejön egy csapat egy produkcióra. Olyankor több energiába kerül megteremtetni az összhangot.

– Van-e megfelelési kényszer, vagy bizonytalanság benned, hiszen egy olyan adaptációról van szó, ahol az eredeti film számtalan jelölés után négy Oscar-díjat nyert?

– Nyomást nem érzek magamon. Évekkel ezelőtti volt a filmélményem, és tudatosan nem is néztem újra azalatt, amíg az előadás szöveg-

könyvén dolgoztunk Vörös Róbert dramaturggal. Amikor már sínre került a mi verziónk, akkor néztem újra a filmet, pusztán azért, mert az is egy verziója a történetnek, és kíváncsi voltam bizonyos szerkezeti megoldásokra, egyes jelenetek ritmusára, ami

az apró részletekben. VI. György a Brit Birodalom szempontjából ennek a történelmi korszaknak egy nagyon fontos, emblemikus résztvevője volt. Nem neki kellett volna a királynak lennie és meg is tett mindent azért, hogy a bátyját trónon tartsa.

plusz inspiráció számomra. Egy film és a színház azért nagyon más.

– A televíziós- és filmrendezők rendszerint képeken gondolkozva dolgoznak színházban is. Rád ez mennyire jellemző?

– Azt gondolom, hogy a színház is nagyon erősen vizuális műfaj. Egy előadásra való felkészüléskor nagyon fontos nekem, hogy az adott történet milyen látványvilággal meséljük majd el a nézőknek. A király beszéde esetében hamarabb volt a film és annak alapján írta meg a forgatókönyvíró a színdarabot, de akkor is érződik, hogy ez egy film. Az egész képekből áll össze tulajdonképpen. Szinte üres térben játszódik az előadás, ráadásul ez sok-sok év története, melyekből kiragadott pillanatok mutatunk be, tehát jelen esetben miatt is muszáj volt erőteljes képekben gondolkodni.

– Mi a legizgalmasabb számodra ebben a történetben?

– Valós történelmi személyiségekről van szó, ezért tele vásároltam magam történelmi témájú könyvekkel ebből a korszakból, aztán egy adott ponton ezeket félre tettem, mert ez csak háttértudásnak hasznos. Az alap történelmi hűség fontos, ebben hitelesnek és pontosnak kell lenni, de nem szabad elveszni

Ráadásul őt egy sérült és beteg embernek tekintették. Száz évvel ezelőtt a dadogás egy súlyos fogyatékosnak számított a többség szemében, viszont ennek ellenére ez az ember egy olyan ikonná vált, aki mögé fel lehetett sorakozni és aki hitet tudott adni a népnek úgy, hogy közben önmaga tudott maradni, és talán ez a legfontosabb. Ez mind történelmileg mind emberileg olyan fontos, amivel nagyon érdemes foglalkozni a színpadon. Igazság szerint ez egy felnővéstörténet és egy barátságának a története.

– Dósa Máttyás és Mészáros István a darab két főszereplője. Milyen a közös munka?

– A próbák előtti napokban már mondta valaki, hogy ők nagyon jóban vannak, de ha nem mondták volna, akkor az olvasópróbán azonnal kiderül. Nem akarom elkiabálni, mert van még egy hetünk, de szerintem mindkettőjüket nagyon jól találta el ez a szerep és a közös munka is. Nagyon kell egymásra figyelniük, én pedig lentől azt érzem, hogy folyamatosan van egy sajátos összjátékuk, ami ösztönösen működik és ami egy plusz rétege tud majd lenni az előadásnak.

– Budapesten élsz és nem sokszor jártál eddig Szolnokon. Mi a véleményed, benyomásod a városról?

– Hatodik hete vagyok itt a próbanapokon, és azt mondhatom, hogy nagyon jó érzéssel jövök vissza mindig. Ami nekem a legnagyobb élmény, hogy minden nagyon közel van a budapesti viszonyokhoz képest. Nagyon jól esik, hogy nem utazással telik a napom egy része. A színházzal szemben a színészházban lakom a kutyámmal, akivel naponta háromszor ki tudok menni sétálni a Tisza partra, ami szintén egy percre van innen. Járok futni, sőt moziban is voltam már itt. Szóval igyekeztem „otthon” lenni itt is, és felvenni az itteni ritmust, hiszen mégiscsak ide készül az előadás, azoknak az embereknek, akik itt élnek. Összességében tehát elmondhatom, hogy nekem csupa pozitív érzés eddig az itt tartózkodás.

– Mi a várakozásod a bemutató kapcsán? Szerinted milyen érzésekkel távoznak majd az emberek miután megnézték A király beszédét?

– Biztos, hogy a film sokak fejében jelen van, szinte mindenkinek van erről egy távolabbi élménye, vagy egy benyomás a filmben szereplő két színész összjátékáról. A királyi család mindig is középpontban volt. Most pedig talán még inkább, mint azelőtt bármikor. Elkezdtünk próbálni és eltemettük II. Erzsébet királynőt. Az egész világ előben nézhetette a temetést a ceremónia minden részletével. Amikor jöttem erre a beszélgetésre, jelzett a telefonom, hogy felkerült A korona című sorozat ötödik évada a Netflixre. Az pedig egy különös pikantéria, hogy amikor először próbáltuk azt a jelenetet, amiben Stanley Baldwin miniszterelnök lemond, aznap lemondott Liz Trust is a valóságban. Tehát ez a darab egész közege most nagyon jelenidejűnek érződik. De ugyanezt mutatja a történelmi, társadalmi vonulata is a történetnek. A II. világháború eseményei távol vannak tőlünk, ugyanakkor egy nagyon furcsa politikai és közéleti helyzetben éljük a mindennapjainkat, hiszen egy háború zajlik jelenleg is a szomszédunkban, energiaválság van az egész világon, tehát mi is épp valamilyen fordulópont előtt állunk. A történelem tehát ismétli önmagát, de ami a legfontosabb ma is, hogy egy ilyen helyzetben ki tud ember maradni, egyenes gerinccel élni és felelősséget vállalni. Legyen szó egy családapáról, egy vezetőről, egy elnökről, vagy akár egy királyról. Végére is ezt mondja ki a darabban Bertie is: „Ne azért figyelj rám, mert én vagyok a király, hanem azért, mert én is egy ember vagyok, akinek van hangja.” Szerintem ez mindenképp egy olyan történet, - és bízom benne, hogy az előadás is olyan lesz - ami hitet tud adni az embereknek abban, hogy merjenek tévedni, vállalják a hibáikat, és képesek legyenek emelt fővel, őszintén élni az életüket.

Szerzőink, munkatársaink:

A lap tervező grafikusai:

Tölgyesi Tibor

Niedzielsky Katalin

Schütz Péter

Lengyel Tibor

Logodepo
KREATÍV MŰHELY

facebook.com/LogoDepo | logodepo.hu

Dósa Mátyással és Mészáros Istvánnal beszélgettünk a főpróbahét előtt a darabról, a figurákról, a párhuzamokról és kettejük kapcsolatáról is.

– *Mi a közös benned és Bertie-ben? A pályád elején te is jártál beszélgetéstanárhoz. Idézett fel emlékeket a próbaidőszak?*

– D.M.: Van kapcsolódásom a történethez és Bertie karakteréhez is. Én is gátlásos gyerek voltam, nehezemre esett például felelni az osztálytársaim előtt. Később, amikor elkezdtem a színészettel kacsérogatni, még mindig maradt bennem némi gátlásosság és igen, beszédproblémáim is voltak, bár én nem dadogtam, hanem hadartam. Anno, amikor a sorozatban játszottam, fel-fogadtak nekem egy beszélgetéstanárt, aki beszédtechnikai gyakorlatokkal segített a görksejmet feloldani, de pszichológussal is beszélgettem erről, hiszen az ilyen jellegű problémáknak mindig van pszichés eredete is.

– *A színészek ilyenkor segítség, ha ki tud húzni olyan fókot, ami magánemberként már megtörtént vele?*

– D.M.: Igen, abszolút. Az a folyamat, amit én akkoriban átéltem, nagy küzdelem volt. Ezt az érzést pedig bele tudom illeszteni ebbe a szerepbe.

– *Milyen párhuzamot láttok a mai világ alakulása és az akkori között történelmileg, társadalmilag és emberileg?*

– M.I.: Ha nem az lenne a világban, ami most történik, akkor ez a darab most csak egy irodalom lenne. Ez a darab viszont most átlépett az irodalom keretein és belépett az életünkbe.

A királyi családban nincs érzelemnyilvánítás

– D.M.: A színdarab, sajnos a háborús helyzet miatt is aktuális. De a királyi család körüli rajongás is a mai napig megmaradt, sőt! Az embereket érdekli, hogy mi történik velük. Szeretik, tisztelik őket és szeretnek betekintést is nyerni a mindennapjaikba. Ott van például Diana hercegnő esete, ami nagy port kavart akkoriban, vagy Harry herceg, aki mára tulajdonképpen kivált a királyi családból. II. Erzsébet temetését is egy világ nézhetett együtt. Valamennyire közel engedik a híveket, ugyanakkor mégis van egy távolságtartás is, amit megkövetel az uralkodó család.

„A királyi családban nincs érzelemnyilvánítás, mások jelenlétében semmiképp.” (A Király beszéde c. színdarab)

– *Danit (Dicső Dániel a rendező, szerk.-) meglepte, hogy ti ilyen jól vagytok és ilyen jól ismeritek egymást. A barátságotok segíti a próbafolyamatot?*

– M.I.: Ez csak segíteni tud.

– D.M.: Ha István szerepére valaki más jött volna, akkor az egymásra hangolódás folyamatán is végig kellett volna menni. Mi már ezen rég túlvagyunk, így eleve előnnyel indultunk.

– *Szerintetek mi a titka annak, hogy két ennyire különböző férfi kapcsolatából barátság lesz?*

– M.I.: Ennek a megválaszolásához, el kell jönni és meg kell nézni

a darabot. Természetesen nem tudom, hogy ez mennyire lesz látható, de mindketten azon vagyunk, hogy az legyen.

– D.M.: Bertie a királyi családból származik, Lionel egy Ausztrál bevándorló, akinek az apja serfőző volt. Ez a társadalmi osztályok között lévő különbség a kapcsolatuk elején élesen érezhető. Mindemellett Albertnek sok frusztrációja van, de a legnagyobb talán az, hogy azt érzi, hogy nem tud megfelelni a népének egy olyan időszakban, amikor elvárják tőle, hogy egy magabiztos, erős király vezesse őket, miközben a másik oldalon ott áll Hitler, egy ördögi szónok, aki határozottan áll a népe élén, akik vakon követik őt.

Az első találkozásuk majdhogynem komikus jelleget ölt, hiszen ez az osztálykülönbség érdekes szituációkat szül. Lionel sem került még ilyen helyzetbe. Idő kell ahhoz, hogy megtalálja a kulcsot Bertie-hez, nem csak beszélgetéstanárként igyekszik segíteni neki, hanem még terapeutaként is próbál helytállni. Ez nem egy egyszerű kapcsolatként indul, de a végére egy igazi barátsággá alakul. Hogy mi lehet a titok? Talán a kölcsönös bizalom és a diszkréció. De nem nagy titok ez. :)

– *Mi a legnagyobb kihívás a szerepekben? Mind technikai, mind a belső út szempontjából?*

– M.I.: III. Richárd.

– D.M.: (nevet) Miért a III. Richárd?

– M.I.: Mert nehéz. Technika-
ilag is és színészileg is. Sok kihívás

szert néztem meg, de azt is régebben. A másik nagy kihívás a beszéd volt. Igaz már többször játszottam dadogós szerepet, de dadogás és dadogás között is hatalmas a különbség. Az eddigiek inkább komikusak voltak, Ez viszont igazán mélyről kell jöjjön, ami cseppet sem komikus. A technikai része is nagyon fárasztó, rengeteg gyakorlást igényel. Eredeti felvételeket hallgatok, hogy minél hitelesebben csináljam.

– M.I.: Fizikailag is nagyon megterhelő a darab. Itt vannak például a labdák. Mindennap izomlással kelek, fekszem. Lionelnek ugyanis meglehetősen különleges beszédtechnika tanítási módszerei vannak. Táncolunk, labdán ugrálunk.

– D.M.: Ezen kívül, alig jövünk ki a színpadról.

– *Dicső Dániel a rendező azt mondta, hogy nagyon jó veletek dolgozni. Ti, hogy élitek meg a közös munkát vele?*

– M.I.: Nagyon jól.

– D.M.: Abszolút. Még nem dolgoztunk együtt azelőtt, de láttam már rendezését és nagyon megörültem, amikor kiderült, hogy ő fogja rendezni a darabot és közösen dolgozhatunk. Egy nyugodt, jó hangulatú próbafolyamat zajlik, ami nagyon sokat segít az alkotásban. Izgatottan várom, hogy a közönség elé tárhassuk ezt a közös munkát.

Ha eltűnik a fix pont

Woyzeck és Pilinszky egy előadásban Büchner darabját próbálják Komáromban

Georg Büchner *Woyzeck* című drámáját próbálják a Komáromi Jókai Színházban. A rendező Béres Attila, a címszereplő Oszlák Péter. A Pozsonyi Színházművészeti Egyetemen készülő közös előadás különlegessége, hogy a darabban Pilinszky János versei is elhangzanak.

Béres Attila rendező az olvasópróbán arról beszélt, hogy Georg Büchner egy újságíró alapján kezdte írni a művét, s igazából, klasszikus értelemben ez a darab sosem készült el, sosem született meg. Töredékes maradt jelenetek variálásából. Ezeket a laza jelenetsorokat sokan sokféleképpen összefonták már, sokan sokféle módon magyarazzák. Ahogy fogalmazott: valójában nincs igazi

történet, s pont ez adja azt lehetőséget, hogy szabadon, vagy jó fantáziával lehessen azt a koncepciót kialakítani, milyen szöveg is szülessen meg. Ők Ari-Nagy Barbara dramaturggal arra gondoltak, hogy a történetbe bebehozzák Pilinszky János verseit. Gyakorlatilag így Büchner és Pilinszky vegyítéséből jött létre a darab szövege.

- Ez nem egy túlbeszélt színpadi mű, alig 15-20 oldal. Az olvasatunkban alapvetően arról próbálunk beszélni, kérdezni valamit, mi, mai hétköznapi emberek számára miért majdnem lehetetlen az, hogy normálisan túléljük középkorunkra az életünket. Ennek a *Woyzeck* nevű embernek létezik egy fix pont az életében, ez a Marie. Ahhoz képes bármi történik vele - új kormány

ködjön jobban az élete, előbb-utóbb elveszti a türelmét. Ha pedig a biztos pont is megszűnik, beleolvad a világba, akkor - mint *Woyzeck* - inkább megszünteti világát. Egy nagy egész részeként szenved el a saját történetét.

A rendező beszélt arról is, hogy a díszletvilágot a lebombázott mariupoli színház látványa inspirálta. A bedeszkázott ablakok mellett, építkezési fóliákkal vonnak be mindent. Ebben a térben alakítanak ki egy színházi belsőterület lépcsőt, aminek nincs folytatása, nem lehet kijutni onnan. Olyan, mintha ebben folya *Woyzeck* katonai kiképzése, ott lakna, élne. Béres Attila így is szeretne reflektálni arra a kilátástalanságra, nyomorra, amelyben léteznek az emberek a háború sújtotta szomszédos országban.

jön, kirúgják a munkahelyéről, nem kap állást, filozófus professzorként a vasútállomáson emelgeti a követet, háború van, ő katoná - mindent elvisel. Addig, amíg megvan az életében a biztos pont: a családja. Amikor ez a pont megszűnik, akkor megszünteti maga körül a világot. Számomra erről szól ez a darab. Arról az egy nyugvópontról, ami nélkül nem tudja az ember túlélni az életet - hangsúlyozta Béres Attila, aki hozzátette: Marie és *Woyzeck* fix pontjához viszonyítva adott egy háborús környezet, amelyben körülveszik a főszereplőt különböző hatások, s olyan emberek, akik az ő világukban arra törekcsenek tudat alatt, hogyan tegyék jobb, erkölcsösebb emberre *Woyzeck*-ket. Ez a történet így a hétköznapi ember küzdelméről szól, amikor megpróbálja túlélni mindent. Mert, ha nagyon sokan mondják meg valakinek, hogyan, miként mű-

Az előadásban *Woyzeck* szerepét Oszlák Péter alakítja. Őt a komáromi közönség a *Tórték* című előadás öröngyaként láthatták. Mariet Katona Eszter egyetemi hallgató formálja meg. A Kapitány Mokus Attila lesz. Ezreddobosként Matusek Attilát láthatják a nézők. A Doktort Olasz István játssza. Andresként Héglí Bence, Magrethként Bencsik Stefánia, Bolondként Mezőszállási Márk - mindhárman egyetemi hallgatók - lép színpadra.

Thurzó Gábor fordítása alapján az előadás dramaturgia, Ari-Nagy Barbara készítette a szövegeket. A látvány Kovács Alíz munkája. A rendezőasszisztens Balaskó Edit. A rendező Béres Attila, aki a zenei világot is kialakította. A premier a tervek szerint január végén lesz a Komáromi Jókai Színház nagyszínpadán kialakított kamarateremben.

Az OPERA Gyermekkkara mutatja be *A makrancos királylányt*

Szőnyi Erzsébet népszerű meseoperáját önálló produkcióban vitte színre a Magyar Állami Operaház Gyermekkkara. Az előadást novemberben mutatta be az együttes az OPERA Eiffel Műhelyháza Bánffy Miklós termében.

A makrancos királylány főhőse nevéhez méltón akaratos és makacs kislány, akinek királyi édesapja hiába igyekszik minden módon a kedvébe járni, őt semmivel sem lehet felvidítani. A király ezért fele birodalmát is odaadná annak, aki felvidítja lányát, mikor megjelenik a kis bojtár, aki vállalkozik a feladatra, ha egy hétre hazaviheti a királykisasszonyt alföldi tanyájára.

Szőnyi Erzsébet (1924-2019), Kodály Zoltán zenepedagógiai módszerének nemzetközileg elismert képviselője és népszerűsítője több gyermekoperát is írt, amelyek közül az elsőként számoltartott *A makrancos királylányt* 1955-ben mutatták be a Kertész utcai általános iskola diákjai a Zeneakadémia kistermében. Az azóta is népszerű, gyermeki előadókra írt és gyermekközönségnek szánt darabot 2017-ben koncertszerű előadásban mutatta be a Magyar Állami Operaház Gyermekkkara az Erkel Színházban Hajzer Nikolett karvezető betanításában, a Zuglói

Filharmónia közreműködésében, Köteles Géza vezényletével. A tematikus Magyar Évad zárófesztiválján rögzített produkciót az OPERA 2018-ban az újszülötteknek szánt Útravaló-sorozatában is megjelentette. A Gyermekkar ezt követően 2021 októberében, az együttes 50 éves jubileumi gáláján Aczél András rendezésében, szcenírozott formában adta elő a darabot ugyancsak az Erkel Színházban, Hajzer Nikolett vezényletével, az OPERA Zenekar és a Gyermekkar egykori tagjainak zenei közreműködésével.

A nagy sikerű produkció nyomán született meg az igény a népszerű meseopera teljes értékű színpadi változatára, amit ezúttal is Aczél András állított színpadra, aki a darab szellemiségéhez híven, annak színpadra állításához alkotótársait a gyermekkoros tagjai közül választotta, a koreográfiát Kozolova Polína, a háttérvetítés képeit Molokova Amelia készítette. Az előadásban közreműködött a Magyar Állami Operaház Gyermekkkara és az együttes egykori és mai tagjaiból, valamint támogatókból létrejött alkalmi formáció, a Suono Dei Giovani Kamarazenekar, vezényelt Hajzer Nikolett, az OPERA Gyermekkar vezetője.

MTI
Fotó: Berecz Valter

Korpás Éva koncertszínháza a Hagyományok Házában

Új köntösben, koncertszínházi előadás keretében mutatta be Korpás Éva *Szívharang* című lemezét december 10-én a Hagyományok Házában.

A produkcióban a zenei élményen túl fontos szerepet kapnak egyéb művészeti zsánerek is. A kon-

certszínházi előadás kilép a megszokott népzenei keretrendszerből, izgalmas formai és gondolati megközelítéssel bővült.

A kétszeres Fonogram-díjas és Pro Urbe díjjal is kitüntetett népdalénekes, előadóművész, Korpás Éva koncertszínházi előadása a népzene-

nem ismerők számára is megmutatta a műfajok sokszínűségét és az egyes zsánerek közötti átjárhatóságot. A zene, az irodalom, a tánc, a bábszínházi elemek egységgé álltak össze, és elkalauzolták a nézőt az érzelmek, a szerelem, a csalódás, az emberi viszonyok világába.

A produkció rendezője Gergely Rozália, bábszínészként Bánky Sára és György Zoltán Dávid működött közre. A zenei világot kiegészítő absztrakt, plasztik hatású látványt Horváth Márk alkotta meg, a táncszínházi vonalat a Magyar Állami Népi Együttes táncosai képviselték:

Gyertvai Júlia, Kele Kristóf és ifjabb Zsuráfszky Zoltán.

A zenei kíséretet Csernók Klári prímás, Takács Ádám hegedűs, Papp Endre brácsás, Kuti Sándor cimbalmos és Hanusz Zoltán nagybőgős biztosította, énekelt Czajlik Boglárka, Janovszki Csenge, Korpás Réka, Lakatos Lili, Szabó Júlia és Zsoldos Viktória.

MTI

Mindig azok a munkák találják meg, amelyekkel dolgunk van - *Nívódíj Márkó Eszternek*

A Gyulai Várszínház nívódíját kapta Márkó Eszter, a Tündöklő Jeromos rendezéséért. Az elismerést a november 30-ai előadás után Elek Tibor, a Gyulai Várszínház igazgatója és Gyula polgármestere, dr. Görgényi Ernő adta át a Nemzeti Színházban. Márkó Esztert a díjátadó előtt kérdeztük.

„Nem hajtok a díjakra, persze nagyon jó, amikor megkapom, most is nagyon jólesett” – mondta a rendező, akinek a Tündöklő Jeromos volt élete első komoly „felnőtt” munkája, eddig főleg gyerekeknek, fiataloknak szóló darabokat állított színpadra. „Nagyon meglepett, de nagyon megtisztelő is ez az elismerés. Nem volt könnyű feladat számomra ez a Tamási-darab, mert eddig főleg gyerekeknek szóló színházat rendeztem és fiatal felnőttekkel foglalkoztam a tanítás közben. Nemcsak emiatt volt nehéz a munka, hanem Tamási Áron

miatt is, akinek a világa ugyan közel áll hozzám, de mégis nehéz volt megfogalmazni a színpadon, eltalálni azt a hangvételt, ami éppen megfelelő a darabjához. A próbafolyamat nagyon hosszú lelki utat jelentett nekem, megbirkózni a szöveggel, összehozni ezt a nagyon sokféle iskolából jött, sokféle indíttatású csapatot. Szerepelnek a darabban a Nemzeti Színház színészei, a beregszászi társulat tagjai, és egyetemi hallgatók is vannak benne. Nagy kérdés volt számomra, hogy ezt a szintet meg tudom-e lépni, úgy, hogy magammal viszem még ezt a huszonvalahány embert. Úgy érzem, végül ezek az energiák szerencsésen adódtak össze. Nehéz, de szép út volt.”

„Az már gyermekkoromtól fogva nem volt kérdéses, hogy valahol a színház közelében fogok kikötni, hiszen édesanyám színésznőként megadta az indítást erre a pályára” – mesélt a színházi pályára kerüléséről Márkó Eszter. „Diákszínjátzó voltam, és már eleve úgy választottam iskolát is, hogy jó képzést kapjak a színházi szakmában. Ez konkrétan Salamon András tanár urat jelentette, aki meghatározó volt sokunk életében és pályáján. Olyan drámaelméleti, színháztudományi alapot adott, amit csak később, főiskolásként

érttettem meg, mennyire fontos tudást jelentett. A színművészeti után Szatmárnémetiben, Csíkszeredában is játszottam, aztán a budapesti József Attila Színház következett, ez is meghatározó időszak volt az életemnek. A tanítást egy kollégámnak köszönhettem, de ez is nagyon nagy iskolának bizonyult, hiszen a növendékeknek nem lehet mellébeszélni, mindig felkészültnek kell lenni. Közben folyamatosan színpadon is voltam, nagyon aktív időszak volt ez. A vizsgaelőadás hozta el a rendezői munkát az életembe. Aztán ebből következett egy mesedarab a József Attila Színházban, majd Erdélyben is kaptam ilyen feladatot, szóval így kezdődött.”

„Azt gondolom, hogy a feladatokat kapjuk, abban az értelemben is, hogy mindig azok a munkák találják meg, amelyekkel dolgunk van – fogalmazta meg az alkotó. „Minden helyzet az épülésünket használja, még akkor is, ha az adott feladat éppen nem sikerül. A színpad és a rendezés is folyamatos küzdelem, önvizsgálat, önkiforgatás. Nagyon szeretem, mert mindenből lehet tanulni. Most is elég sűrű időszakot élek, hiszen a Tündöklő Jeromos óta már rendeztem Szolnokon, Székelyudvarhelyen is.”

Oszlák Péter újra *Komáromban*

Eredetileg Gál Tamás alakította volna a komáromi színház januári új bemutatójában a Woyzeckben a főszerepet, egy lábsérülés miatt végül azonban nem tudta vállalni a szerepet. Ezért felkérték Oszlák Pétert, a nyitrai Andrej Bagar Színház művészt, hogy csatlakozzon a darabot készítő stábhhoz címszereplőként. A színész jelenleg is játszik a Jókai Színházban, a Tóték című előadásban az Őrnagyot formálja meg nagy közönségsikerrel.

Oszlák Péter 22 évvel ezelőtt stúdiósként és kellékesként kezdte a pályát a komáromi teátrumba. Két évadot töltött a társulattal. A főiskola után a nyitrai Divadlo Andreja Bagara Színház tagja lett. A Tóték cí-

mű előadás Őrnagyaként tért vissza a Jókai Színházba. Ezt a produkciót, - akárcsak a Woyzecket - Béres Attila rendezte, rendezi. Most a szerepátvétel után ismét láthatják a nézők komáromi színpadon Oszlák Pétert, aki elmondta: hirtelen jött a felkérés számára, ismerkedik a szöveggel, az íróval, a történettel, a rendezői elképzeléssel. Próbálja felépíteni, összerakni a figurát, megtalálni magában Woyzecket. Ahogy fogalmazott: számára olyan ez a színház, mint ha hazajönne, s örül, hogy ilyen jó szereplehetőségeket kapott az ideai évadban, s annak is, hogy Béres Attilával dolgozhat együtt. Az pedig külön jó érzés számára, hogy a főiskolás fiatal generációt is megismerheti a darab kapcsán.

Ajándék a léleknek, a reménynek

A Sopron Balett Porka havak előadása

*"Tegnap este ritka élményben volt részem...
Valami csodás előadás nézője lehettem...
Fantasztikus társulat, Sopron gyöngyszeme..."*

Így fogalmazott egy néző a Porka havak előadást követően a színház facebook oldalán. Nem véletlenül, mert az előadást óriási sikerrel játssza a társulat.

A kétrészes Porka havak című előadás arról mesél a tánc nyelvén, hogy – Nagy László gondolatát felidézve – miképpen őrizhetjük meg az emberi arcunkat. A két részt a téli képek rideg világa, az emberi viszonyok szövvényes hálója, a valóság és a misztikum kapcsolata, valamint az emberi létünkben testet öltő csoda köti össze. Mindkét rész nagyon is emberi történetet idéz fel: az első az egyes ember, a második az emberiség boldogságkereséséről mesél. Ezeknek a történeteknek az újramesélése adja meg számunkra is a lehetőséget, hogy emberibb emberré váljunk. E történetek a ritmikus mozdulat nyelvén visszavisznek bennünket abba az ősi állapotba, amikor még nem vált el egymástól mozdulat, érzés és gondolat, amikor e három még mágikus egységet alkotott. Ebbe a kavargó, szétbogozhatatlan egységbe visz bennünket vissza a két táncmű, így kínál lehetőséget a lelkünket felemelő adventi készülődéshez.

Alekszej Batrakov koreográfus Varga Gábor soproni zeneszerzővel alkotta meg az első részt Havon delelő szívárvány címmel, amelyben nemcsak a cím idézi Nagy László költő hosszúversét, hanem a vers részletei is elhangzanak a kísérezene szövetébe szöve Pataki András (Jászai-díjas) elő-

adásában. A táncmű a szerelem erejéről, az összetartozás érzésének szükségességéről, az újra és újra nekilendülés embert próbáló küzdelméről szól, hogy „az otthon, mint a nagyvilág / ki ne hüljön, / hogy az ember az életét / újra kezdje, / ha szétzúllott a csillagok / légi kertje”. Maga a történet az égi-természeti világból elindulva mondja el egy hómadár és egy favágó legény egymásra találásának meséjét, akiknek nemcsak a természeti és emberi hatalmakkal, de önmagukkal is meg kell küzdeniük, hogy aztán a táltos dobjának hangjától kísérve végül szerelmükben összetalálkozhassanak.

Demcsák Ottó Harangozó-díjas koreográfus a Kossuth-díjas Szarka Gyula zenéjére álmodta meg a második részt Szívünk legyen most a jászol címmel, amely Csukás István Karácsonyi vers mindenkinek című költeményének első versszakát idézi: „Szívünk legyen most a jászol, / ott ringassuk a Gyermeket, / a téli nap hóban gázol, / el ne veszítse a hideg. / Szép hitedet ne veszítsd el, / nem élhetünk üres szívvel!”

A mű Jézus születéstörténetét meséli újra a szertartásjátékok emelkedett ünnepélyességével, miközben Szarka Gyula zenéje a népdalok és a vallásos népi énekek földközeli rusztikusságát idézve ad támaszt a táncnak. A jól ismert biblikus szereplők – égiek és földiek – mind ott állnak a kised jászla mellett, hogy óvják a csodát, a születő reményt, s ne engedjék át az Ember Fiát a gonosz ártó hatalmának.

Vegyük komolyan az életünket!

Ünnepi gondolatok

Nemrég megadatott, hogy Szicíliában vehettem részt egy utazáson. A Villa Romana del Casale 3-4. században készült mozaikjait csodáltam és az a jutott eszembe, hogy mi vajon milyen nyomot hagyunk magunk után? Mi marad meg a mi életünkben a jövő számára? Milyen dolgok tartunk fontosnak az életünk során? Melyek az értékeink?

Három dolog fogalmazódott meg ott és akkor bennem:

Vegyük komolyan az időt! Az örökkévalóság egy kis darabját kaptuk a születésünkkel, de jönnek és tűnnek az évek. Tavasz, nyár, ősz és tél váltakozása tagolja a természeti évet. Az ünnepek adják meg számunkra, hogy megálljunk egy rövid időre és a jelenünket meghatározó, a jövőnket előkészítő eseményekre figyeljünk, és egymás felé forduljunk.

Vegyük komolyan a szeretetet! Szent Bernát olyan csodásan fogalmazta meg gondolatát a szeretetről. „A szeretet önmagában elegendő és önmagáért kívánatos. Önmagában érdem és jutalom is. A szeretet nem keresi sem okát, sem gyümölcsét önmagán kívül: maga a szeretet gyakorlása a gyümölcs. Szeretek, mert szeretek, szeretek, hogy szeressek!” Van bennünk elég szeretet?

Vegyük komolyan a hitet! Ha védőszentemre, Szent Dorottyára gondolok, akkor a hit erényét emelném ki az ő életéből. Olyan időket élünk, amelyben egyre fokozottabb a sietség, a türelmetlenség, a betegség, a kényszer-alkalmazkodás a különleges helyzetekhez. Kell, hogy ezekben az időkben is megmaradjon a hitünk egymásban, az embereken, a kultúrában, a szépségben, a jószágban, vallásos emberként a reménységben. De legfőképpen saját magunkban.

Gondoljuk át miért értékes a mi életünk, a mi létünk, milyen értékeket tartunk fontosnak! Éljük meg az ünnepeket és éljük meg a hétköznapokat is! Ebből nem maradjon ki a kultúra!

Seregély Dóra
marketingigazgató
Pro Kultúra
Sopron Nonprofit Kft.

Vargabetűk – Néző szemmel

Milyen a színház igazán néző szemmel, nem kritikusként, nem szakmai ítésként? Milyen gondolatok, benyomások, hangulatok fogadják a közönséget egy-egy színházban darabokat szemlélve? Mi jut ekkor az ember eszébe, ha vége egy-egy előadásnak? Ennek szellemében a Magyar Teátrum újság új rovatában Varga Róbert, lapunk egyik alapító újságírója látogatja meg az ország teátrumait. Kíváncsi, színházat szerető nézőként ül be a produkciókra. Ezután születnek meg rövid Vargabetűi. Színes kaleidoszkópként, szubjektív módon. Csakis néző szemmel.

Don Juan, avagy szómágia tarantinósan - Komáromi Jókai Színház

Úgy éreztem magam a nézőtérén, mintha egy Tarantino-filmet néznék. Remek színészekkel, bombasztikus alakításokkal - Orosz Ákos, Szabó Viktor férfi főszereplők pörgették, fokozták a sztorit a végletekig, a többiek szintén bravúrosan játszottak, - rengeteg váltással, látvány-effektel, egyéni történettel, epizódokkal,

az élvezet, az újra születés és elmúlás körforgását, egymással szembeni viszonyát, ellentétét, s megtalálni, meglátni, pőrén megmutatni mindent a mai világban nem kis vállalás egy ilyen főhős szemszögéből. Nagy Péter István rendező és Fekete Ádám dramaturg a századunkat mindent uraló vizualitáshoz alkalmazkodva Don Juant fotósként és videósként ábrázolták. Így megmaradt a filmszerűség, dinamizmus, a lendület, a feszített tempó a színpadon és a

nyersséggel, tabu döntőgetően, s körülbelül ehhez mérhetően súlyozva mindezt sok trágár szóval is. Szeretem Tarantinót, így ez nem zavart. Ha megköveteli a darab, a nyelvezet, a helyzet, a jellemek, a figurák, a rendezői szándék, s helye van, ráadásul nem öncélú, akkor hadd szóljon a cífraság, csúnyság. Szólt is rendszeren. Akárcsak máshol és máskor is az életünkben, hétköznapjainkban. Mert tükörként is működött a produkció. Sőt, ebben az esetben színházi stand-up szerűen vitt magával a szöveg. Bravúros kortárs szómágia adta meg azt, hogy klipszerűen működött bennem a sztori. Néhány, főként idős nézőt azonban elvesztett az előadás így. Meg olyanokat is, akik nem tudták a nagy kavalkádban összerakni a történetet. A folyamatoságot hiányolták a szünetben.

Don Juan, avagy az apák kínja a Komáromi Jókai Színház és a budapesti Szkéné nagy közös vállalása, kísérlete. Sőt, igazi színházi tételt bírósági megosztó, bizonyára vitákat nyitó modern koprodukciója. Több Don Juan történetből egy mait írni, úgy, hogy ne veszítsük a központi mondanivalót: a csábítás, a szerelem,

nézőtérén is. Vakuszerűen villogott minden, ahogy az életünkben, kapcsolatainkban, ágyainkban, szülőszobában, temetőben. Don Juan meg örök, akárcsak elcsalt szenvedélyeink.

Born to Be Wild: Ilona és Ildikó - Turay Ida Színház, Budapest

"Mindent az a történetet választod, amellyel könnyebben tudsz együtt élni." Ez volt a zárómondat, a tanulság, s felhangzott a Steppenwolf együttes legendás száma, a szabadság himnuszának tartott "Born to Be Wild", azaz Vadnak születtem. Bencze Ilona és Húvösvölgyi Ildikó pedig bőrruhában egy Harley-Davidsonon ülve integetve fogadta a vastapsot. Két ikonikus színésznő méltó és bravúros, emlékezetes, magas szintű jutalomjátéka, kiemelkedő előadása a Bakancslista a budapesti Turay Ida színházban. Topolcsányi Laura ebben az esetben olyan darabot írt, olyan témából, olyan közegről, amit ő nagyon ismer. Színésznőből lett

egyre jobb színpadi író. Dialógusai élményszámba mennek, humora, élethez való szarkasztikus, ironikus viszonya, bölcsessége, érzékenysége, gondolatainak mélysége darabjainak mozgatórugói. Színpadi műveivel a fővárosi teátrum számtalan sikert ért el.

Most egy idősotthonba bekerült két öregedő színésznő történetét meséli el, akik összezárva egy szobában felforgatják egymás életét. Természetesen tűz és vízszerűen ellentétes személyiségekként, a szél és a megnyugvás tengereként, az élni akarás és a békés elmúlás szembe helyezésével. Keserű történet ez, sok humorral, katarzist, igazi színházi feloldozást adó élményként, Szerednyey Béla által jó ízléssel megrendezett produkcióként.

Bencze Ilona és Húvösvölgyi Ildikó a magyar színház és a filmművészet kiemelkedő, elismert színésznői. A Madách Színház legendái, a Macskák előadás kultikus szereplői, emlékezetes produkciók, filmek sikeremberei. Amit ők nem tudnak eljátszani a színpadon, olyan szerep nincs is talán. Színészi eszköztáruk, játékok ereje, színpadi jelenlétük, művészi értékrendjük a legnagyobbakra jellemző. Ez emeli ki őket mindenütt és mindig. Több mint húsz éve ismerjük egymást. Számtalan előadásban láttam együtt és külön is őket. Olyan profi párosként tudják a darabokat repíteni, mint a légtornászok a másikat a levegőben. S úgy, olyan biztonsággal is képesek megtartani egymást, mint az artisták, még védőháló nélkül is. Titkuk a tehetségük, kiválasztottságuk, pályafutásuk hitelessége, alázatuk. Élik a szerepeiket. Velük együtt élnek és megjelennek lelkük által a színpadon a legnagyobb csillagok, Dayka Margiton, Bessenyei Ferencen, Psota Iréneen át egészen Tolnay Kláriig. Ha valaki megnézi a Bakancslista című előadást lát két sziporkázóan, lehengerlően játszó színésznőt és egy olyan történetet, amit mindig jó választani.

Hiba a készülékeinkben és magunkban - Székesfehérvári Vörösmarty Színház

Olyan tempóban, ritmusban zajlott az előadás, mintha az ember TikTOKot nézett volna interneten. Peregetek a szövegek, kérdések, válaszok, akár egy ping-pong meccsen. A színészek pedig magas szinten varázsolnak, úgy, hogy a nézőtérén csak kapkodták a fejüket az emberek. Olyan gyorsan jött a szünet, akár egy Intercity Pestről. Lehet, Bagó Bertalan rendező és Lőkös Ildikó dramaturg célja ez volt. Robogjunk velük végig ezen a történeten, mint egy száguldó vonat. Úgy tették maivá az Adáshibát, hogy Szakonyi Károly jó ötven évvel megírt darabja talán még lélekre vágóként, maiként

A Vörösmarty Színház és Játekszín koprodukciójának nagy ernyé, ami gyakorlatilag a fehérvári színház produkcióinak az erőssége. A magas szintű színészi teljesítmények. Gáspár Sándor, Zsurzs Kati, Kerekes József, Lévy Viktória, Kovács Tamás a jól megírt darab sarokpontjainak ábrázolása mellett behozták a szerepeik többretegűségét, lelki mélységeit, a saját igazságaiknak szarkasztikus megjelenítését. A személyiségábrázolások finomságához, az ilyen ritmusban zajló előadásokhoz az öt színész remek játékára szükség volt, hogy fiatal partnereik is menjenek velük az adáshiba felé vezető úton, s a nézőtérén mi se fáradjunk bele a tempóba. Így kereshetjük néha a hibát nemcsak készülékeinkben, hanem magunkban.

hatott. A televízió mágiája, hatása, az információáramlás, a telefonok, a technika uralma, a megváltás reményének, a csodáknak az észre nem vétele úgy vesz körbe, hálóz be bennünket - már nem is észrevétlenül -, hogy nagy szükség lenne már egy teljes adáshibára, műszaki viharra, de talán csak egy békés nyugodt napra.

Varga Róbert
Fotó:

Don Juan: Komáromi Jókai Színház
Born to be Wild: Turay Ida Színház,
Hurta Hajnalka
Adáshiba: Székesfehérvári Vörösmarty
Színház, Juhász G. Tamás

Jókai a Nagycirkuszban

Szeretetszaltó

A mutatványokat kilencezer betű tartja. A Melyiket a kilenc közül? című előadás a művelődéspolitika dzsungeléből a cirkusz világába hazatérő Fekete Péter rendezői újra-jelentkezése.

2015-től, a Fővárosi Nagycirkusz igazgatójaként és az azt működtető MACIVA Nonprofit Kft. vezetőjeként, miniszteri biztosi rangban készítette elő a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ létrehozását, amelynek immár – odahagyva a politikusi pályát – első embere. Kegyelmi állapot: a maga nyitotta szellemi ösvényen haladhat tovább.

Az ösvény sztrádaszerű immár, az ifjonti első lépések nyoma azonban most is felfedezhető. Kellott a valahai bűvész, a független színházi rendező skóciai tapasztalata, társulati tagsága a Nemzetiben ahhoz, hogy az egyik oldalon érvényesüljön részéről a nézőtéri teltház-igény, a másikon az önmagával szembeni elvárás, hogy adjon okot a közönségnek az ovációk vastapsra, de eközben ne ócska trükk, hanem esztétikai varázslat legyen az előadás.

Első varázslatkísérletét Fazekas Mihály és Szócs Géza ihlette: a kettejük Lúdas/Ludas Matyija szolgáltatotta a cselekményi hátteret a cirkuszi estéhez. Döbrögi uram élethű bábelefánton érkezett, és artistanövendék balerínák voltak Matyi lúdjai. Utóbb – Dima karácsonya – egy cirkuszban született kislány karácsonyi álma vált valóra, amikor az édesapja vállán egyensúlyozott rúdon felkapaszkodhatott képzelet csúcására, a kupoláig. Harmadik nekifutásra – Atlantisz gyermekei – az esős szürkéséjben, a közömbös járókelőkkel zsúfolt téren egy kislány kihálászta az elsüllyedt hajó kincses ládáját. Az előkerülő kincsek maguk a cirkuszi számok, amelyek a tündér-bohóclány akarata szerint következnek egymásra. A tündérvadászlat hatására, végül levetik a járókelők a szürke esőkabátjukat: szívükbe engedik a csodát. A mutatványok, káprázatos víz- és fényfürdőbe mérítetten, odahagyják a megszokott cirkuszarcukat, s valami egészen új minőséggel örvendeztetnek meg: Színházba csöppenünk. Vízi cirkuszzínházba.

Műfajhibrid (műfajtársítás)

A színház és a cirkusz frigyének létjogosultságát az elmúlt évek próbálkozásai igazolják: visszatekintve, a bőséges librettó és didaktikus kommentárfüzér korszakát meghaladva jutottak a felismeréshez: minél unikálisabb a mutatvány, a dráma-üzenet hatóereje annál teljesebb. A Melyiket a kilenc közül? e tapasztalat birtokában született.

Jókai Mór elbeszélése rövid, a tartalma kurtán összefoglalható: a

dúsgazdag felső emeleti szomszéd kitaníttatna egyet a megözvegyült csizmadia kilenc gyermeke közül, s cserében biztosítaná a többiek jobb létét is, ám ők nem mondanak le egymásról, sőt nem kell nekik az a pénz sem, amit arra kaptak, hogy a közös karácsonyi énekükkel hagyjanak fel. A családlényeg és a létminőség története. Éppen ezért tartoznak össze, mert elválaszthatatlanok. A szegénységükben való közös ajándék az ének.

A hibriditás, az egymás hatását/mondandóját erősítő játékkonfigurációk mintaesete a főszerző. Az édesapát általában Szomor György játssza – én Pálfalvy Attila fellépésével láttam. A csizmadiasorsról, a szorgosságban folyó nemes életről, lelki összhangzattal teli dalokban vall. Ugyanezt az irigylendő, szerényen virtuóz életművészetet látjuk viszont az előadás porondterében is: első fellépőként, kosárkákkal az egész testén-ruházatán, a zsonglőr CHERNOV (Oroszország) bemutatja a testtudatos koncentráció balesetveszély mentes változatát: mintha a kosárkák éhes gyerekszájak volnának, úgy pottyannak beléjük a feldobált labdák. Majd megjelenik hamarosan a gyermekhad porondmása is.

„– No válasszon kend közölök hamar egyet; aztán menjünk. – János mester hozzáfogott a választáshoz:

– Ez a Sándorka. No ezt nem adom. Ez jól tanul; ebből papnak kell lenni; a második: ez leány, leány nem kell a nagyságos úrnak; a Ferencke: ez már segít nekem a mesterségben, enélkül nem lehetek el; a Jánoska: lám, lám, ez meg a nevemre van keresztelve, nem adhatom oda; a kis Józsi: ez meg egészen az anyja formája, mintha csak ötlet látnám, ez ne lenne többet a háznál? No most megint leány következik, ez semmi; azután itt van a Palika. Ez volt az anyjának legkedvesebbje; ó, szegény asszony, megfordulna a koporsójában, ha ezt idegennek adnám; no ez a kettő meg még nagyon kicsiny, mit csinálna velök a nagyságos úr?

Úgy járt, hogy már a végére ért, még sem tudott választani. Azután alulról kezdte felfelé; de csak az lett akkor is a vége, hogy ő bizony nem tudja melyiket adja oda, mert ő valamennyit szereti.”

Az elbeszélés e részlete ötlött emlékezetembe, amikor a végéhez ért Wolfgang Lauenburger (Németország kutyaszáma. A szeretetalapú, közösségépítő idomármunka csodája: egy láthatatlan kapocs, ami a szereteten túlra mutat: az adottságok összetartó erővé lett hálózata. Ettől van, hogy megbonthatatlan a kutya- és az embercsalád, holott a kísértések hatalma nagy. A kutyaszámban az attrakcióért jutalomfalat akkor jár, amikor az sorra kerül, és megvalósul sikeresen. Tilos az előre tolnakodás. Az embert kísértő lény

– Dancs János bőrében –, a felső emeleti szomszéd. Részéről, látszatra egyszerű mefisztói ajánlatról van szó, a körülmények összjátéka azonban többnyelvűvé teszi a mérleget.

*„A magasságban dicsőség Istennek,
békesség legyen Földön embereknek,
és jóakarát mindenféle népnek,
és nemzetségnek!”*

Csendhez szokott maga körül a társasházi aglegény, ám nyugalmának hirtelen vége lesz, mikor az övé alatti lakásban a népes család dalnulásba kezd. A Krisztus Urunknak áldott születésén című XVII. századi népi, liturgikus karácsonyi dalnak nem a tiszta kórusa hallatszik rögtön, hanem a picinyek-nagyobbak vidám hangpróbája. A csend alapjog. Lármázni karácsonykor sem ildomos. Csakhogy a gyerekek éppen karácsonyi ajándékba kapták a dalt. Ha nem mondanak le kilencük közül valamelyikről, akkor a magányos úr magányos marad. Ha nem maradnak csöndben, a szomszéd pénzajándékáról kell lemondaniuk.

Csend az, ami benső. A harmóniánk. A feladvány isteni. Nem ingyen kínálja Isten a harmóniát: az érte folytatott küzdelem ad értéket a békességnek. Küzdelemfajták özöne tartja feszültségben, lázban, izgalomban a publikumot. Az orosz szerelmi romantika idéződik meg egy létraszámban (érzelmi őszinteség). Fogódkodás nélkül lengenek mexikói artistalányok a trapézban, miközben karikákat pörgetnek, vagy éppen egymást tartják a magasban (a partnerek, testvérek közötti bizalom). A vertikális kötél zsánerre szakosodott Novákovics Noémi száma (én Nagy Blanka artistaképzős növendékét láttam) egy nő harcait jeleníti meg (a fájdalom, a szenvedély és a veszély központi szerepben). Ádám Rudolf az ügétő lovon mutatja be izgalmas zsonglőrtrükkjeit. A sokoldalú Ádám Henrik nemcsak szédületes magasdrotó produkciójával borzolja a közönség idegeit, hanem a pónikkal és lovakkal való szeretetteljes bánásmódot is bemutatja a porondon. Az Ádám cirkuszi dinasztia fiatal tagjai együtt lépnek fel és mutatják be azt a generációról generációra öröklődött tudást, amely méltán híressé tette a családjukat. Íme, egy irány arra nézve, honnan merítsen erőt János mester a szegénynek maradáshoz?

Persze, János mester mi mindnyájan vagyunk. Ezernyien a nézőtérben, ezernyi értelmi horizonttal, érzelmi affinitással. Számunkra, a színházi vonal befogadását segítő, közvetítő csatorna Pál Dániel Levente dramaturg, Szakál László zenekarvezető, Rátkai Erzsébet jelmeztervező, Székely Andrea bábtervező és Fejes Kitty koreográfus munkája, akik a maguk szakterületén eredeti szellemi terméküket vitték a produkcióba. A rendező munkatársa Csicsely Zoltán produkciós vezető volt. Köszönhetően a szövegválasztásnak, illetve az előadás-komponens arányoknak a szöveghez igazításának, a Melyiket a kilenc közül? nem csak értékes karácsonyi cirkuszprogram és békevágy-üzenet: újabb lépcsőfok is a műfajteremtési pályán.

Balogh Tibor

„Elképesztő fejlődésen megy keresztül a magyar cirkuszművészet”

Interjú
Dmitry Chernovval

A többszörös cirkuszfesztivál-díjas Dmitry Chernov is fellép zsonglorszámával a Jókai Mór novellája által ihletett *Melyiket a 9 közül?* című előadásunkban. A világhírű zsonglórrel gyermekkoráról, életének meghatározó pillanatairól, a Fővárosi Nagycirkusz cirkuszi világban betöltött szerepéről és téli műsorunkról beszélgettünk.

– *Artista családból származol. Hogy nő fel egy cirkuszos gyermek?*

– 1989-ben születtem, hivatalosan két év múlva omlott össze a Szovjetunió, de a jelei már korábban érzékelhetők voltak, például akkoriban szinte senki nem tudott kiutazni Oroszországból. Egyéves voltam, amikor kalandos úton, de egyesült a családkunk egy öt éven át tartó európai turné során; az Orosz Állami Cirkusszal bejártuk az öreg kontinenst.

Csodálatos élmény volt artista szülők gyermekeként felnőni, mert bejártam szinte az egész világot, új emberekkel és kultúrákkal ismerkedtem meg. Úgy gondolom, nagyon sokat fejlesztett a személyiségemen az, hogy folyton úton voltunk.

– *A zsonglórözés nálatok családi tradíció, soha nem gondoltál rá, hogy más zsánert válassz magadnak?*

– Választhatom volna, mert az édesanyám igazán sokoldalú artista-művész volt, jeleskedett az akrobatikában, a levegőszámokban és állat tréner is volt, majd később édesapám hatására kezdett el zsonglórözni. Kisgyermekként a szüleim többféle zsánerral megismertettek, de egyértelműen a zsonglórözésben voltam a leghatékonyabb. Édesapám szintén nagyméretű labdákkal lépett a porondra, én pedig büszkén követtem őt ezen a pályán.

– *Milyen érzés 14 év után visszatérni a Fővárosi Nagycirkuszba?*

– Nagyon különleges érzés, mert a Fővárosi Nagycirkusz gazdag történelemmel bír. Az elmúlt évtizedek során számtalan világhírű külföldi és magyar artistaművész lépett fel ezen a nagynevű porondon, ezért hatalmas megtiszteltetés számomra, hogy újra itt lehetek. Reméltem, hogy hamarabb is visszatérhetek, de nagyon örülök, hogy újra ebben a patinás cirkuszban léphetek fel.

– *Hogy látod, milyen szerepe van Közép-Európa egyetlen köcirkuszának a cirkusz világában?*

– A Fővárosi Nagycirkusz egyértelműen fontos szerepet tölt be Európában az egyre fogyatkozó cirkuszok között. Külső szemlélőként úgy látom, hogy Fekete Péter irányítása alatt nagyon jó irányba halad a cirkusz, többek között azért, mert komoly tudományos háttérrel rendelkezik. A kétévtente megrendezésre kerülő, folyamatosan bővülő Budapest Nem-

zetközi Cirkuszfesztivál pedig az egyik legnívósabb ilyen esemény, amelyen minden artista számára hatalmas megtiszteltetés részt venni. Az utánpótlásra is kiemelten figyelnek, nemrég tekintettem meg a Baross Imre Artistaképző Akadémia műsorát, amiből világosan látszott, hogy az artistaképzésen kívül színészképzéssel, mozgásművészetrel és a háttérzsekmák képzésével is foglalkoznak. Ez nem csak egy egyszerű cirkusziskola, hanem sokrétű, összetett, a mai kor elvárásainak megfelelő oktatást nyújt. Az utóbbi években egyre több új, magyar artista név robban be a köztudatba, akik szép eredményeket érnek el a nemzetközi cirkuszfesztiválokon. Elképesztő fejlődésen megy keresztül a magyar cirkuszművészet. Kiemelkedő, amit Fekete Péter a cirkuszművészetért tesz, az ő szeretete és elhivatottsága teszi naggyá a Nemzeti Cirkuszművészeti Központot és az égisze alatt működő intézményeket.

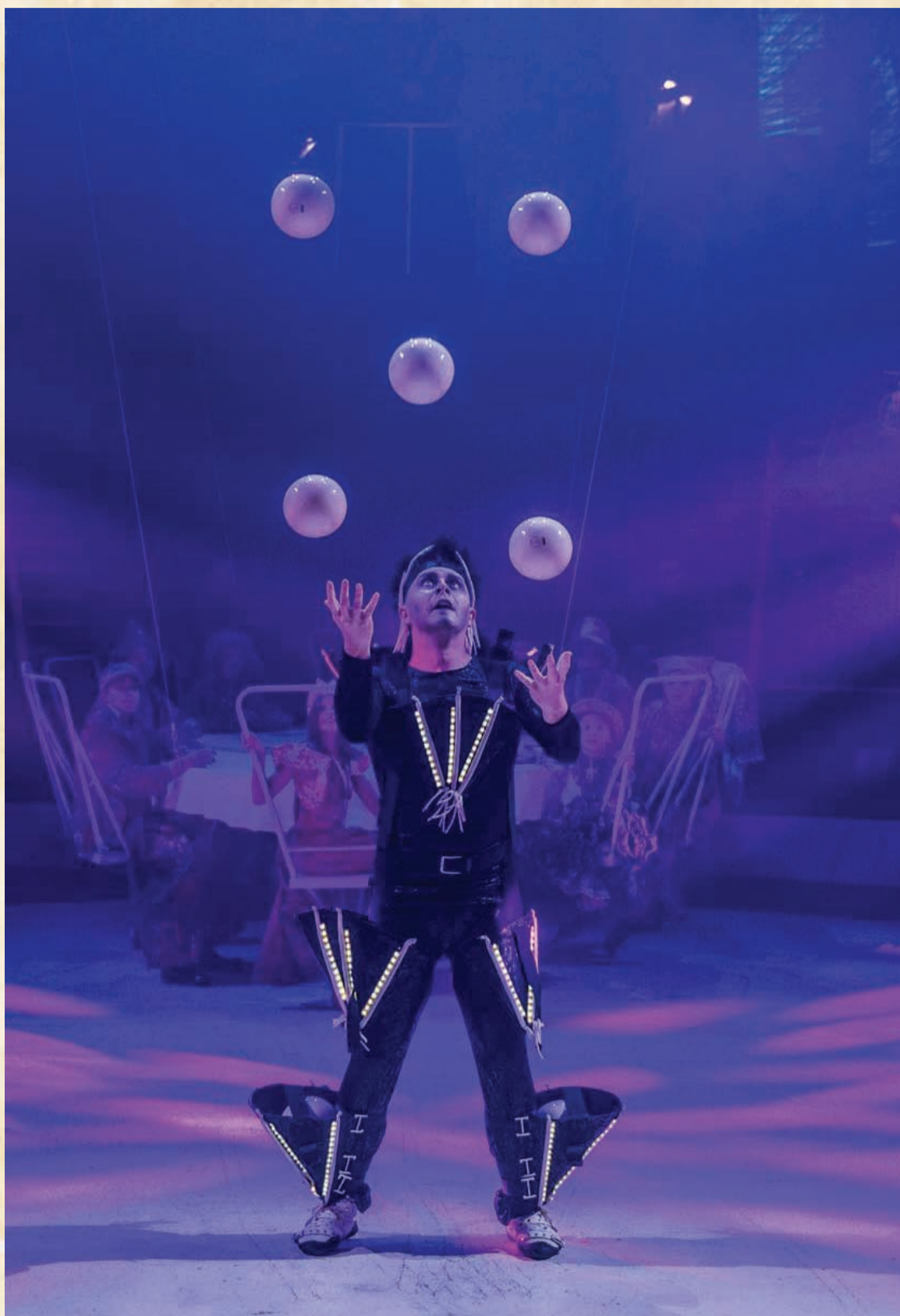
– *Melyik a legemlékezetesebb cirkuszhoz köthető élményed?*

– Nem tudok kizárólag egy pillanatot kiemelni, mert az életem minden időszakának megvoltak a maguk szép pillanatai. Például, amikor 12 évesen először léptem fel szóló számmal a közönség előtt, vagy amikor 13 évesen megnyertem a legjobb tinédzser zsonglórnek járó díjat, amelyért számtalan, posztsovjét ország tehetsége versengett. Nagyszerű pillanat volt, amikor először nyertem díjat egy nemzetközi cirkuszfesztiválon, vagy amikor producerként új előadásokat alkotok meg. Budapesthez köthető az egyik legmeghatározóbb élményem: 18 évesen felléptem a Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztiválon, ahol nem lettem dobogós, ellenben Kristóf István artistaművész, a fesztivál életre hívója egy különdíjjal ismert el. Ez sokkal fontosabb volt számomra, mintha bármiféle díjat nyertem volna. Ezt követően több nemzetközi cirkuszfesztiválon értem el sikereket, de a Kristóf István által adott különdíj az egyik legbecesebb mind közül. Remélem emlékezetes pillanat lesz számomra a januári Monte-carlói Nemzetközi Cirkuszfesztivál is, ahol először mutathatók be rendezőként, egy mongol társulattal.

– *Mi a véleményed, a Melyiket a 9 közül? című összművészeti darabról?*

– Nagyon érdekes előadásnak tartom, mert a Fekete Péter által rendezett darab nem egy tradicionális cirkuszi előadás, hanem egy történetmesélő, művészeti ágakat kombináló produkció. Minden megtalálható benne, ami a minőségi kikapcsolódáshoz kell: cirkuszművészet, érdekes történetvezetés, ének, zene, színház, tánc, izgalmas díszletek. Megtisztelő, hogy én jelenítem meg a főgonosz Szomszéd sötét lelkét és mindent megteszek, hogy a manézsban én legyek a legjobb rosszfiú.

Szekáry Zsuzsanna
Fotó: Urbán Ádám

A Fővárosi Nagycirkusz novemberben és decemberben egy bő egyórás, cirkuszi műsorral várja a zánkai Erzsébet-tábor programjában részt vevő gyermekeket és nagycsaládokat. A magyar és külföldi artistacsillagok, valamint a háború elől menekült ukrán artista- és táncművészek közreműködésével létrejött műsorhoz egy ingyenes cirkuszpedagógiai kiadvány is kapcsolódik.

A nagyszabású, elsősorban hátrányos helyzetű gyermekek számára létrehozott táboroztató programban a Fővárosi Nagycirkusz is részt vesz. Nyáron a közel három hónapon át tartó Cirkusziskola című előadás közel 60 ezer gyermeknek és nagycsaládosnak nyújtott örömet és felhőtlen kikapcsolódást.

Télen sem maradhatnak cirkuszművészet nélkül a zánkai Erzsébet-tábor programjában résztvevők, ezért november 19. és december 21. között egy bő egyórás, a cirkusz- és a zeneművészet kapcsolatát körbejáró műsort állítottak össze számukra. A gyermekeket és nagycsaládokat összesen 48 előadással várják a zánkai Erzsébet-tábor színháztermében. A Fekete Péter rendezésében létrejött, zenekar által kísért műsorban a magyar artistacsillagok mellett külföldi fellépők és a háború elől menekült, a Fővárosi Nagycirkusz oltalma alatt álló ukrán táncművészek kápráztatják el a látogatókat. A repülő zongora – Karácsonyi koncert zongorára és cirkuszra című műsor konferanrsziéja Tatár Bianka színésznő, énekesnő. Az élő zenéről Gulyás Levente zenekara gondoskodik, akik az ukrán

Elindult a Fővárosi Nagycirkusz téli műsora a zánkai Erzsébet-táborban

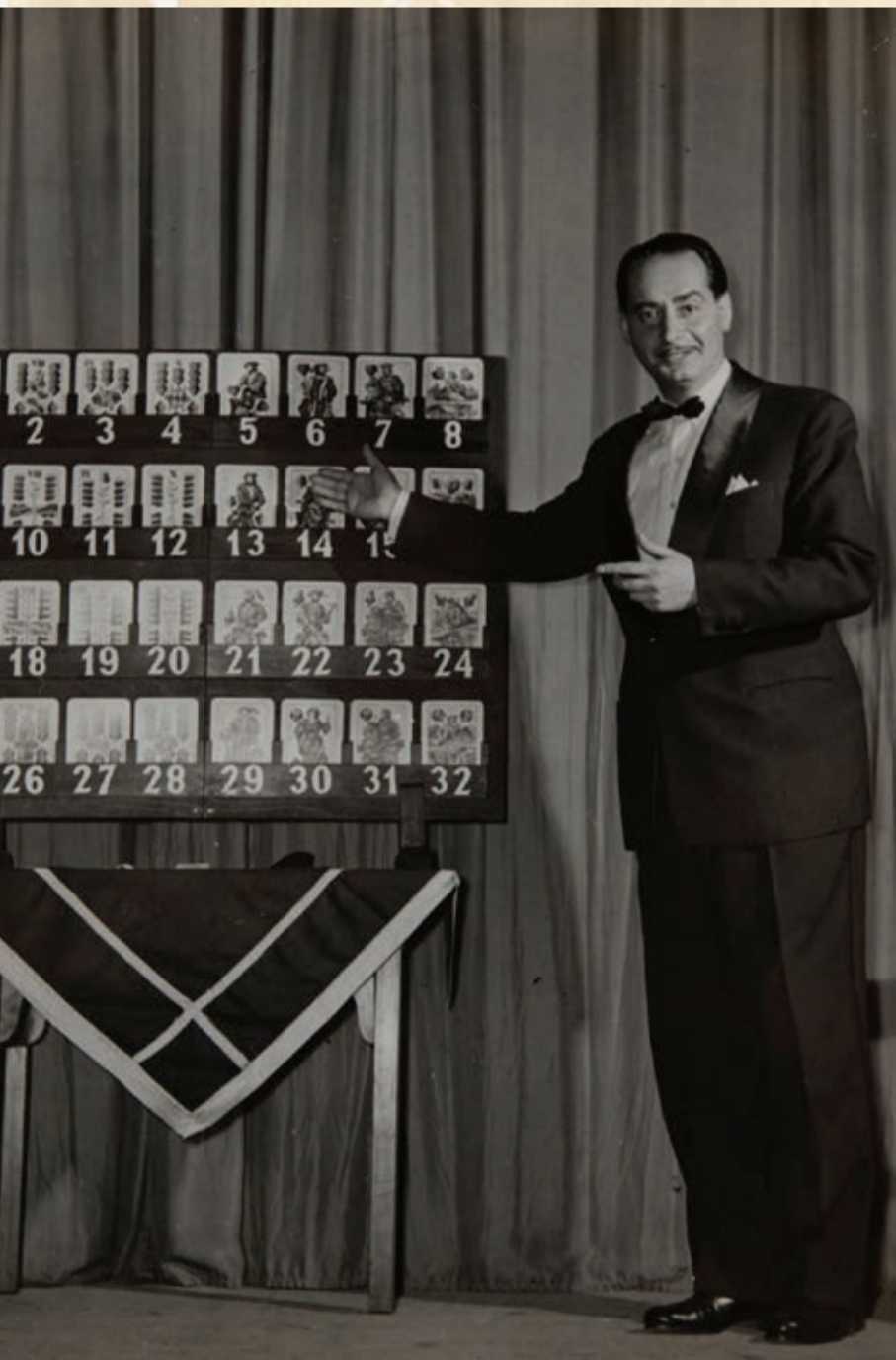
művészek iránti tiszteletből egy ukrán nyelvű dalt is megtanultak, amely a hazatérés iránti vágyról szól.

Danil Giniborg és Aleksandr Plishkin swing stílusú hand to hand produkciójukban bebizonyítják, hogy a csapatmunkának köszönhetően egységben az erő. Az egyensúly megtalálását és fenntartását fejlesztette művészi szintre Erofeev Vladimir rollabolla, magyarul görgő számában. Teibler Daniella és Matos Lénárd az akrobatika egyedülálló válfaját mutatják be egykerekűn. A szám ügyesről és az egymásba vetett bizalomról mesél.

A Baross Imre Artistaképző Akadémia növendékei, Usakova Anna és Hellenpárt Levente drótszámukban a férfi és a nő között vibráló szenvedélyt mutatják be. Az ember és állat bizalmon, szereteten és játékoságon alapuló kapcsolatát egy mókás kutyaszám prezentálja A repülő zongora – Karácsonyi koncert zongorára és cirkuszra című műsorban.

Az előadásra érkező gyermekek egy a műsorhoz szervesen kapcsolódó, játékos és informatív cirkuszpedagógiai kiadványt kapnak, amely a cirkuszművészet eszköztárának segítségével segíti a pedagógusok munkáját és a diákok tanulását.

Szekáry Zsuzsanna
Fotó: Csicsely Zoltán

Vigyázat, csalok!

Rodolfora emlékeztek a Bajor Gizi Színészmúzeumban

Filmvetítéssel és beszélgetéssel egybekötött estet tartottak a leghíresebb magyar bűvész, az érdemes és kiváló művész, Rodolfo tiszteletére a Bajor Gizi Színészmúzeumban november 9-én.

Színültig megtöltötték a Bajor Gizi Színészmúzeum termét a különböző korosztályokba tartozó rajongók, pályatársak és érdeklődők, hogy megtekintsék a leghíresebb magyar bűvész, Rodolfo életéről készült filmet és további érdekességeket tudjanak meg a vetítést követő beszélgetésből. A Focus Fox által készített, Géczy Dávid és Kelle Botond rendezésében létrejött Rodolfo – Vigyázat, csalok! című, közel egyórás dokumentumfilm Rodolfo, a legendás bűvész életét mutatja be a kezdetektől egészen az 1987-ben bekövetkezett haláláig. A film gerincét interjúk adják: az interjúalanyok között Rodolfo lánya, Gálvölgyi Judit, veje, Gálvölgyi János, és az unokák is szerepelnek. Megszólal a bűvész több korábbi munkatársa, szakértők, valamint Hajnóczy Soma bűvész, Juszt László újságíró és Molnár Gergely bűvész is. Emellett számos archív felvétel és újranyitott jelenet eleveníti meg Rodolfo munkásságát.

Az izgalmas dokumentumfilmből és az azt követő beszélge-

tésen számtalan érdekesség derült ki Rodolforól, polgári nevén Gács Rezsőről. Józsefvárosban, a Nagyfüvaros utcában született Gross Rezső néven, egy szerény körülmények között élő zsidó család gyermekeként. A négy elemi és négy polgári végzett, mégis lehangoló stílusú és modorú Rodolfo eleinte inas volt a Gál úridivat-üzletben, majd Hegedűs Szent István körüli úridivat-üzletét vezette 1939-ig, amikor a zsidótörvények hatására felmondott. Ekkor már sikeres bűvésznek számított, a korát jóval megelőző gerilla marketingnek és páratlan előadóművészi képességeinek hála, Budapest legnívósabb mulatóiban lépett fel. 1931-ben lett tagja a Magyar Artista Egyesületnek, 1963-tól pedig ő volt a Magyar Artista Művészek Szakszervezetének elnöke. Rodolfo elvülhetetlen érdemei közé tartozik a Fővárosi Nagycirkusz új, 1971-es épületének létrejötte és a magyar artistaművészek érdekeinek teljes mellszélességgel történő képviselete. 1935 őszén feleségül vette Nádor Olgát, aki éveken át az asszisztenseként segítette a munkáját itthon és külföldön. A félévszázados, harmonikus házasságuk példamutató volt a művészvilág számára.

A filmből és az azt követő Gálvölgyi Judittal és Sugár Péter bű-

vészmeisterrel, Rodolfo pályatársával folytatott beszélgetésből a II. világháború és a munkaszolgálat éve is kirajzolódott, amik a nagy beszélő bűvész teljes további életére komoly hatással voltak. Az élete végig óriási népszerűségnek örvendő művész hatalmas sikereket ért el nemcsak Magyarországon és a Szovjetunió nagyobb városaiban, hanem Nyugat-Európában és 1967-től állandó meghívottként vett részt a bűvészek világkongresszusain. Bár uralkodók előtt lépett fel, sosem szállt a fejébe a siker, örömmel látogatott el a legeldugottabb magyarországi településekre is, hogy egy kis varázslatot csempésszen az ott élők mindennapjaiba.

Az esten egy családserető, szorgalmas, leleményes, maximalista, de szerény úriember portréja rajzolódott ki, aki minden idők egyik legnagyobb beszélő kezűgyességi bűvésze és zsebtolvaja volt; bármikor képes volt színpadképesen körülbelül ezer trükköt bemutatni. Rodolfo a magyar cirkuszművészet kiemelkedő alakja volt, akinek emlékeztet a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ égisze alatt működő Magyar Cirkuszművészeti Múzeum, Könyvtár és Archívum is hűen kutatja és ápolja.

Szekáry Zsuzsanna

Együtt a megelőzésért: színművészeink is Movemberesedtek

A Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház színművészei is csatlakoztak a Mobilvérvétel csapata által támogatott Movember mozgalomhoz, hogy felhívják a figyelmet a prosztatatarák megelőzésének lehetőségeire. Cseke Péter, a teátrum igazgatója mellett Sajtos Zita, a Mobilvérvétel alapítója is megszította velünk gondolatait a kampány kapcsán.

A minden év novemberében esedékes „Movember” mozgalom a férfi egészség megőrzésére hívja fel a figyelmet. Világszerte találkozhatunk különböző kezdeményezésekkel, amelyek a férfiakat a különböző szűrővizsgálatok elvégzésére, különös hangsúllyal a prosztatatarák okozta súlyos szövődmények megelőzésére ösztönzik.

Sajtos Zita elsők között vezette be mobilvérvételi szolgáltatását Kecskeméten. Saját magánlaboratóriumát 2015 óta működteti, amelynek lényege, hogy a labor diagnosztikai mintavételeket csapata nem csupán rendelésben, hanem otthoni vagy akár munkahelyre történő kiszállással is el tudja végezni. A Mobilvérvétel dolgozói hisznek abban, hogy a prevenció a legjobb módja annak, hogy felvegyük a harcot a különböző betegségekkel, az alapító éppen ezért tartja elengedhetetlennek, hogy fel-

hívja a figyelmet a szűrővizsgálatok fontosságára.

„A prosztatatarák sajnos az egyik leggyakoribb megbetegedés és halál oka a férfiak körében. Ugyanakkor pozitívum, hogy az időben felfedezett betegség jó eséllyel gyógyítható. Ezért van szükség a szűrővizsgálatokra!” – osztotta meg velünk gondolatait Sajtos Zita, aki azzal is próbálja ösztönözni a férfiakat, hogy közösségi oldalain többek között a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színházzal együttműködve felhívja a figyelmet a labor diagnosztikai mintavétel elvégzésének fontosságára.

Idén a társulat számos tagja részt vett a kampányban: sokakat visszajáró vendégként köszöntöttek, mások most először adták preventív céllal vérvételre a fejüket. „Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy a színház kiváló művészei mozgalmunk mellé álltak és bátran vállalkoztak a vérvételre. A kampányban résztvevők, élükön Cseke Péter direktor úrral követendő példát állítottak a férfiak számára. Hisszük, hogy ezzel a társadalmi szerepvállalással sok embert meg tudunk szólítani” – összegzett Sajtos Zita.

A Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház számára kiemelten fontos az egészségmegőrzés, a Mobilvérvétel csapatával többször működ-

tek már együtt. „Teljesen egyértelmű volt számomra a részvétel, hiszen egy ilyen sokakat érintő, fontos ügy mellé állni megtiszteltetés. Örömmel tölt el, hogy a kollégáim közül is megannyian csatlakoztak” – nyilatkozta Cseke Péter, a teátrum igazgatója. „Nekünk, ismert embereknek felelősségünk van abban, hogy példát mutassunk, valamint elől járjunk olyan témákban is, amik még népszerűsítésre szorulnak. Szeretném bátorítani férfitársaimat, hogy lépjenek túl a félelmeken és rendszeresen járjanak szűrésekre, mert ezzel tehetik a legtöbbet önmagukért és a családjukért. Egy vérvétel igazán nem nagy ár egy súlyos betegség megelőzése érdekében” – tette hozzá a direktor.

A kampány során adománygyűjtés is zajlott a Szent Márton Gyermekmentő Szolgálat részére. A Kecskeméti Nemzeti Színház felajánlása a Mobilvérvétel által szervezett kecskeméti „Együtt a férfi egészségért” kampány adománygyűjtő licitjéhez 4 főre szóló exkluzív színházjegy volt az egyébként értékesítésre sosem kerülő igazgatói páholyba, egy december közepi Kőszívű musical előadásra. A teátrum a beérkezett összeget teljes egészében a mentőszolgálat részére adományozta ezzel is kifejezve megbecsülését áldozatos munkájuk iránt.

Bicok Dorina

Jégkirályság a Fővárosi Nagycirkuszban

Látványos show-műsorral, bohócokkal, kisállatokkal, jégrevüvel és egy az egész család számára izgalmas mesevilággal készül januártól a Fővárosi Nagycirkusz!

A Fővárosi Nagycirkusz a legkeményebb téli hónapokban sem hagyja élmények nélkül a cirkuszrajongókat. Több kulturális intézmény bezárni kényszerül a magas rezsiszámlák miatt a jövő év elején, vi-

szont a cirkuszművészet szolgálja ki a legszélesebb társadalmi réteget, ezért a ligeti porond folyamatosan várja a látogatókat. A Melyiket a 9 közül? című Jókai Mór novellája alapján készült összművészeti darab január 8-án ér véget, de január 14-től már egy új, jeges műsorral várják a közönséget.

Utoljára 2017-ben borult jégbe a manézs, az akkori nagy sikerre való tekintettel, valamint az intézmény

bezárásának elkerülése érdekében újra egy jeges tematikájú műsorral készülnek. A Fővárosi Nagycirkusz az orosz-ukrán háború kitörése óta nem csak befogadja és teljes ellátásban részesíti az Ukrajnából menekült artistaművészeket, hanem rendszeres fellépési lehetőséget is biztosít számukra. Januártól egy ukrán társulat lép fel Közép-Európa egyetlen kőcirkuszában Jégkirályság című műsorukkal.

A szünettel együtt 120 perces előadás egy varázslatos mesevilágba kalauzolja a közönséget. A bűbajos lények nem csak piruettek és jégtánc elemeket mutatnak be a jeges porondon, hanem lenyűgöző artistaszámokat és bájos kisállatokat is. A magyar cirkuszművészetet a világhírű, többszörös Guinness-rekorder érdemes művészek, a Rippel Brothers képviseli emelős számukkal.

A Jégkirályság egy hangulatos, téli program, amelyhez a kabátban helyet foglaló közönségnek forralt bort, meleg teát és puncsot szolgálnak fel.

A 2023. január 14-től látható Jégkirályság című mese gazdag látványvilágával az egész család számára maradandó élményt nyújt. Tartsanak velünk egy felejthetetlen, jeges kalandban!

Szekáry Zsuzsanna

Elítélhető-e az önérdékű boldogságkeresés?

November 25-én mutatták be Kecskeméten a Kelemen László Kamaraszínházban az Egy hónap falun című színműt.

Felkavarodott az állóvíz a Kelemen László Kamaraszínház színpadán péntek este – igaz, csak a történet szerint. A teátrum Ivan Szergejevics Turgenyev legjelentősebb színpadi művét, az Egy hónap falun című előadást mutatta be, a nézők Mészáros Tibor rendezésében láthatták a boldogságkeresés olykor elítélhető, mások szívet melengető formáit bemutató darabot.

„Nem mindegy, hogy kinek mit mesél az ember!” – hangzik el Ivan Szergejevics Turgenyev legtöbbet játszott színpadi művében. Való igaz, s nem csupán a hétköznapi élethelyzetekre, hanem saját boldogságkeresésünk hosszú útja során mindvégig. De milyen lehet ez a boldogságkeresés?

Mészáros Tibor rendező úgy véli, jó, ha ezt a néző dönti el. Elárulta, szeretne az előadással kérdéseket felvetni, erre a történet pedig bőven kínál lehetőséget. Mint mondta, tulajdonképpen egy Csehov-drámát látunk, Turgenyevet nem véletlenül tartják az orosz író előfutárának.

„Ez a történet tele van humorral a benne szereplő szélsőséges és végletesen megélt élethelyzetekből adódóan. Engem ezek színpadon kifejezetten érdekelnek, és hálás vagyok, amiért a szereplők partnerek voltak ennek mélyreható boncolgatásában, fejtegetésében az egész próbafolyamat alatt” – tette hozzá Mészáros Tibor, aki már első hallásra is kifejezetten örült a kecskeméti felkérésnek.

„Nagyon jónak tartom a vezetőség részéről a darabválasztást, nekem már a legelején tetszett a karakterek és a történet finom avittsága, sok esetben viszont akár mai közege is elhelyezhető. Szerettem, hogy ebből a korhú világból mozdul ki, a különféle szituációk viszont megmutatják,

hogyan az akkori kor emberei ugyanúgy gondolkodtak” – részletezte, majd hozzátette: Turgenyev erős véleménynyel van erről a közegről, és kevésbé próbálja feloldani a figurákat.

„Itt mindenki sántikál valamilyen, a legfontosabb mégis az, hogy igazán senki nem elítélhető ebben a történetben. Az állóvíz felkavarásával fény derül arra, hogy ebben a közegeben valójában senki nem boldog. Mindenki szélsőségesen keresi a saját boldogságát, és ennek a reménye, illetve vágya teszi ezt nem elítélhetővé. Abban ugyanis, hogy a boldogságot keresni kell, tökéletesen egyetértek, ugyanakkor arról, hogy ilyen módon-e, szerintem a nézők tiszte dönteni” – hangsúlyozta.

Vajon milyennek gondolta valójában a főként prózai szerzőként számontartott Turgenyev a Iszlajev-birtokon töltött egy hónapot, és mi

okból tiltotta a cenzúra hosszú ideig a darab kiadását?

Minderre választ kapunk a november 25-től a Kelemen László Kamaraszínház színpadán látható előadásban, amelynek szereplői a ház ura, Iszlajev földesúr (Fazakas Géza), felesége, Natalja Petrovna (Márcz Fruzsina) és anyja (Csapó Virág). A történet aktív résztvevője Iszlajevék nevelt lánya, Verocska (Kovács Gyopár), Rakityin, a házibarát (Ruszina Szabolcs), Beljajev, az új tanító (Koltai-Nagy Balázs), Spigelszkij, az orvos (Sipos Imre), a társalkodó (Magyar Éva), a házitanító (Lakatos Máté), a szobalány (Venczli Zóra), a szomszéd (Sirkó László) és az inas (Koller Krisztián).

Morva Daniella

Fotó: ifj. Hány Péter

Forrás:

kecskeméti nemzeti.hu

Januárra bezárja kapuit a Kecskeméti Nemzeti Színház

A kialakult nehéz gazdasági helyzet miatt a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház januárra kényszerűen leállítja működését. A teátrum a januárra tervezett előadásokat februártól játssza ki.

2023. január 1-jétől a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház mindhárom játszóhelye zárva tart. A nagyszínház és a stúdiószínház február 1-jével megnyitja kapuit, a kamaraszínházban viszont csak március közepén indul újra a munka. A vezetőség által meghozott döntés kényszerű, ám arra figyelmet fordítottak, hogy sem a bérletet, sem a jegyet vásárolt nézőket ne érje veszteség.

Ahogy Cseke Péter direktor úr fogalmazott: „az utóbbi időben több alkalommal bizonyítottuk, hogy sikerrel tudunk alkalmazkodni a nehéz körülményekhez; most is ki kel-

lett találnunk valamit, amivel spórolunk, ugyanakkor nem sérül sem a társulatunk, sem a nézőink.”

NEM SÉRÜL A FELNŐTT 4+1-ES BÉRLET!

A teátrum igazgatója megerősítette, hogy az elmaradó három bemutatót (Giacomo Puccini: Gianni Schicchi – opera, Molière: Tartuffe – színmű, Reginald Rose: Tizenkét dühös ember – tárgyalótermi dráma) a jövő évadban pótolni fogja a színház, a bérletes nézők pedig az opera helyett egy október 22-e óta nagy sikerrel játszott vígjátékot, a Tombol az erényt láthatják majd bérletes előadásként, a nagyszínház színpadán.

A miniszter félrelép című vígjáték Besenczi Árpád rendezésében a tervezettnél megkezdődött debütál a

nagyszínházban december 30-31-én (előszilveszter, szilveszter), az újrainvitást követően pedig február 3-tól a bérletes nézők is megtekinthetik. A januári zárvatartás ideje alatt a

jegypénztárak közül kizárólag a Malom Központ földszintjén megtalálható jegyiroda lesz nyitva, a februári előadásokra ott, vagy online lehet majd jegyet vásárolni.

HAT PREMIER A VISSZATÉRÉST KÖVETŐEN

Az évad ott folytatódik, ahol december 31-én abbamarad. A februári bemutatóval rendelkező előadások próbái már november végén megkezdődtek, így egy hónappal csúsztatva, zavartalanul halad tovább a 2022/23-as évad.

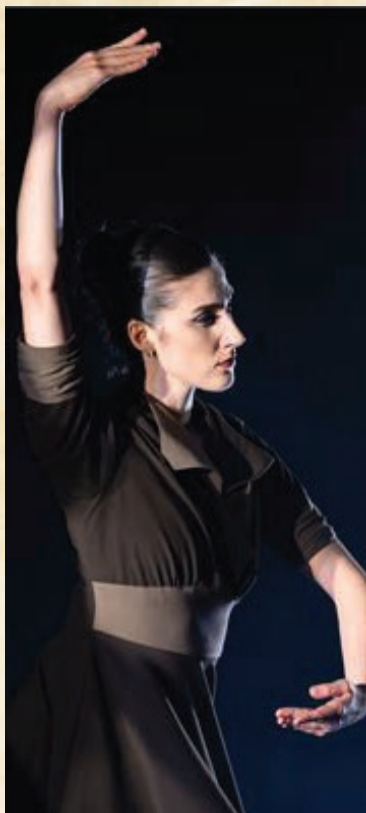
Februári bemutatók: A miniszter félrelép – bohózat, Utazás a szempilám mögött – zenés mesejáték. Márciusi bemutatók: Macbeth – tragédia, A telefon avagy a szerelmi háromszög – opera / Hattyú – balettszínházi előadás. Áprilisi bemutató: Luxemburg grófia – operett.

A Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház februártól mindenkit visszavár!

Morva Daniella

Percről percre

A Székesfehérvári Balett Színház vendégjátéka a Nemzetiben

A Percről percre háromfelvonásos táncszínházi est októberi programjában két egymástól különböző művészeti ág, az irodalom és a táncszínház találkozott egymással - Örkény István, L. Simon László művei és Egerházi Attila koreográfiái. Amíg az olvasás során magunkban vizualizáljuk a szövegben rejlő tartalmat, hősöket, karaktereket, addig a táncszínház a néző számára vizualizálja, azaz láthatóvá teszi a láthatatlant. Jelen esetben a felhasznált irodalmi szövegek üzenetét és a zenébe kódolt érzéseket, gondolatokat.

MTI Képriport

Fotó: *MTI/Vasvári Tamás*

Nem szeretnék díszparipa lenni

Interjú Bartus Gyula érdemes művésszel

Bartus Gyula színészi munkásságát a közelmúltban Érdemes Művész díjjal ismerte el az Emberi Erőforrások Minisztériuma. A díj kapcsán a színházi pályáról, szerepekről kérdeztük.

– Nagy örömmel értesültünk az elismeréséről. Mit éreztél, amikor hírt vetted?

– Nagy történet az életemben, nagy elismerés. Harmadszorra terjesztettek fel. Nem várt esemény, hisz sok kitűnő művész van az országban. De bizalmat szavazott nekem az EMMI. Nagyszerű érzés, hogy érdemes színdarabokat írnom, rendezni is néha, játszani, megmaradni a színházi pályán: ez hatalmas visszaigazolás a számomra. Szüksége is van az embernek néha ilyen visszaigazolásokra, hogy erőt gyűjthessen, mert különben zsákutcába is futhat. A díj arra sarkall, hogy még inkább erőt, energiát fektessék a munkámba, mert nem szeretnék díszparipa lenni, akit előhozhatnak néha mutogatni a világnak. Ezek után is tenni vágyom, nem pedig henyélni egy díj után. Szeretném a bizalmat élvezni továbbra is, érdemes lenni a színházi küldetésre. Hiszen elsősorban színész vagyok.

nan nézve, hogy gombát szedtünk, hogy ehessünk, a mezőt jártuk anyámmal, a testvéreimmel, a díj óriási megtiszteltetés. A magyar állam elismerte az elhivatottságomat. Amikor tizennyolc évesen elkezdtem dolgozni a nyíregyházi színházban mint díszítő, akkor tudtam csak könyveket venni magamnak. Középiskolás koromban egy fagyira, mozira nem volt pénzem, most a fiainak már minden könyvem a rendelkezésére áll.

– Pályád kezdetén, számos helyen megfordultál.

szeállítás elejét. Sokan voltak, akik visszatértek. Ezek vittek előre, mindig is. Amit önmagam „túlélésére” kitaláltam. A lendületet nem mindig a „hivatalos” színpad adta meg, hanem az önmagam képzése. Ilyen volt a Dózsa-monodrám, először, az általam való színrevitele. A Midőn halni készült c. Zalán Tibor által megírt monodrám is egy jelentős állomás volt a pályám során, Merő Béla barátom rendezésében.

– Voltak inspiráló találkozásaid olyan szakmabeliekkel, akik erősen hatottak rád?

– Csiszár Imre rendezővel, a Jézusfaragó ember, a Pillantás a hídról című darabok színrevitele nagyszerű élmény, nagyszerű találkozás volt a számomra. Merő Béla rendezővel is sok közös, nagyszerű alkotás született meg. Szerettem ezeket a találkozásokat. Pécssett volt egy kollégám, Sipos Laci, aki sajnos nagyon korán meghalt autóbalesetben, amikor éppen a főváros felé indult volna már el a pályája. Ő mindig is látta rajtam a göröcsöket, a tenni vágyást. Az egyik előadás után odajött hozzám a folyosón, és azt mondta nekem: „Gyula, csak nyugodj! Eljön majd a te idő!” Azóta is megmaradt bennem a biztatása.

– Színészként milyen darabokban szeretnél játszani?

– Szerepálmaim nincsenek, de az Athéni Timonban szívesen részt vennék, aktuálisnak tartom az üzenetét. Pár éve azt mondtam magamnak, hogy a Peer Gyntöt is meg tudnád még csinálni!... De az legalább egy éves előkészületet igényelne.

– Ki tett azzá a személyiséggé, színészegénységé, aki most vagy?

– Békéscsabán találtam meg önmagam. Igaz, még innen elszegődtem egyszer Miskolcra, de ottani négy évadom után visszajöttem. Mert úgy éreztem, itt volt mindig is olyan műhelymunka, amire vágytam, amitől végleg felengedhet bennem a meglévő gátlás. Egy társulatnak nevelő hatása is van. Békéscsaba kis társulat, szeretetteljes a légkör, 1954-től, a fővárosból „száműzetésbe” jöttek ide hatalmas művészek, és

a Romszínházban, Fekete Péter, akkori igazgatónk egy új játéktér-kezdésményezésében ment néhány előadást, Merő Béla rendezte. Elszegényedett, deklasszált emberekről, tönkrement életéről szólt. Körülbelül száz ember láthatta akkor, de én szívesen látnám újra a nagyszínpadon. Az Ez is negyvenyolc című darabom azt mutatja be, mi történt Békés megyében, az 1848-as időszakban. Hogyan élték meg az emberek ezeket a napokat. – Nem a szokásos Nemzeti Múzeummal, Pilvaxszal kezdődik, hanem az orosházi parasztlázadással. Írtam ötvenhatról is egy misztériumjátékot. 2006-ban mutattuk be, Békés megyei történetekkel. Olyan hősokeket állítottam előtérbe, akikről keveset tudunk azóta is, olyan kisembereket jelenítettünk meg, akiket akkor a szabadságvágyuk, az igazságérzetük miatt kivégeztek.

– A Királyom, Isten áldjon! című darabod értő közönségre talált. Beszélj a témáról egy kicsit!

– A Királyom, Isten áldjon! a háború ellen foglal állást. Többek között Mátyás az Istennel folytat benne monológ-párbeszédet. Én elítélek minden háborút. A színházban szakralitást, küldetésstudatot érzek... Elmondanék most egy hasonlatot... Úgy érzem, hogy valamikor egyek voltunk, mi emberek, mint esőcseppek az óceánban. Az óceánból eljöttünk, felhő lettünk, és később esőként szétszóródtunk a mindenségben. De a sok esőcsepp szeretne ismét összeállni, már egy ideje folyó szeretne lenni. Most itt tartunk. De bizonyos erők, sátáni megtevesztő erők, maga a gonoszság, igyekszik megakadályozni, hogy visszatérhessünk oda, ahonnan vétettünk. Oda, abba a Világba, amit már néhányszor a hiszékenységünk és a befolyásolhatóságunk miatt elvesztettünk. Ébresztőt kell fújni mindannyiunk számára, hogy visszatérhessünk újra az óceánba. Ebben az „ébresztő-fújásban” lenne a színháznak hatalmas szerepvállalása. Ahogyan Petőfi fogalmaz a Színészdalban: „Apostolok vagyunk az erkölcs mezején...”

– Szeretettel gratulálok a díjhoz, és sok sikert kívánok!

Szilágyiné Szabó Ágnes

– Gyerekkorodban is színésznek készültél?

– Általános iskolás voltam, anyám bevitt egyszer az igazgatóhoz, második-harmadik osztályos lehettem, hogy elmondja az igazgatónak, színész akarok lenni. Ekkor engem kitessékelt az igazgató az irodából. Nem tudom, mit mondott ezután bent az igazgató, de anyám sírva jött ki, mert egy világ dőlt össze benne. Megfogta a kezemet, hazavitt, de akkor nem mondta el, hogy bent mi történt. Gyerekkoromban nem volt könyvtáram: csak a Biblia és a zsoltároskönyv volt az ablakban. Máshol még odakerült egy Petőfi-kötet is ezek mellé. On-

– Pécssett, pályakezdőként egy igazgatóváltásba futottam bele, Veszprémben szintén, Békéscsabán, 92-ben ugyanígy történt, amikor idekerültem. Ezek a nehéz helyzetek sokszor megkérdőjelezték bennem, hogy a pályán van-e a helyem. Hiszen ezekben a helyzetekben nem kaptam meg azt a törődést, ami egy pályakezdőnek mindig is kijárna. Egy jó ideje elkezdtem színdarabokat írni. Elkötelezettség él bennem a magyar múlt, az őstörténetünk, a magyarságtudat iránt. Pár évvel ezelőtt készítettem két összeállítást magyarság-versekből, egyik nyáron kezdtem, a másikon folytattam. A második nyáron megkérdeztem a közönséget, ki hallotta tavaly az ösz-

Élet-ritmusra a Pinceszínházban *Medveczky Balázssal*

Egy francia fiú, Adrien Lepage mindennapjaiba nyerünk bepillantást, a mániákusan doboló kamasz azonban egyre több titkot, élményt és emléket árul el nekünk. Furcsa világ tárul elénk, mely egyszerre irigylésre méltó és lehangoló, de ad némi okot az aggodalomra is.

Talán Adrien mégsem olyan „átlagos”? A kalandok, a csalódások, a megpróbáltatások ugyanúgy részei az ő életének is, mint bármelyik másik kamasznak, akkor mégis mitől lehet ez a fiú más, mint a többiek? Hol tart most az életében, mi a múltja, és mik a tervei?

Többek között ezekre a kérdésekre keresi a választ az Élet-ritmusra című előadás a maga sajátos humórával Medveczky Balázs megrendítő alakításában.

Cédric Chapuis költőisége és embersége a francia és belga szín-

padokon minden korosztály szívét gyorsan megnyerte. A színdarabot Varsányi Anna fordításában láthatják a Pinceszínház nézői.

Az előadást Hojsza Henrietta (a Színház-és Filmművészeti Egyetem Horváth Csaba fizikai színházi koreográfus-rendezője) állította színpadra.

– „A darab legfontosabb üzenete az, hogy a különbözőség, a másság nem betegség. Azokat az embereket, akik valamilyen hátrányos helyzetben együtt élnek velünk, beskatulyázzuk, megbélyegezzük. Elfelejtjük, hogy ők ugyanolyan emberek, mint mi, csak bizonyos helyzetekre kicsit másként reagálnak. Ez olykor nagyon érdekes és gyönyörűen meg is színezi a hétköznapiakat. Számomra pont az ő különlegességük a csoda.” – fogalmazott a rendező a Szeded.hu-nak.

Újabb *Vidor-díjat* adtunk át

Barabás Botond a legjobb férfi epizódalakításért járó Brighella – díjat nyerte el az idei VIDOR Fesztiválon a Szolnoki Szigligeti Színház, Az öldöklés istene című előadásban nyújtott teljesítményéért.

Az elismerést Kirják Róbert, a VIDOR Fesztivált szervező Móricz Zsigmond Színház igazgatója adta át a Szolnoki Szigligeti Színházban.

A díjakhoz a VIDOR Fesztivált szervező Móricz Zsigmond Színház társulata nevében is szívből gratulálunk!

Zöldségek harca az igazságért

Hagymácska mesemusical Békéscsabán

Újabb zenés mesedarab, az orosz népmese alapján írt Hagymácska bemutatóját tartották a Békéscsabai Jókai Színházban. A darabot mesemusical formájában, Bozsó József színművész-rendező átdolgozásában december 5. óta láthatja a közönség, az előadás zenéjét Kocsák Tibor komponálta. A darabot a Veszprémi Petőfi Színházban mutatták be eredetileg, onnan érkezik a díszletek, a jelmezek és a kellékek nagy része is.

Bozsó József rendező – aki a darabban Hagymapót alakítja – egy orosz népmese alapján alkotta meg a színpadi dramaturgiát, a verses nyelvezetet. A darab fő üzenete szerinte az, hogy mindig mindennek van megoldása.

Gyümölcsök és zöldségek mesebeli világába csöppenünk, ahol Hagymácska küzd Hagymapó jogaért a zord Tormagasságos urasággal és uborkahadseregével szemben. Segítségére vannak barátai, akik különböző csinytevészekkel, tréfákkal törnek borsot a rettegett nagyúr orra alá.

Libor Katalin díszletében két lépcsősor egymással ellentétesen és egymástól függetlenül is tud forogni, ami különlegessé teszi a látványt. A jelmezek színesek, a karaktereknek megfelelően zöldségeket formáznak.

A mesemusicalban a teátrum fiatal művészei, Szász Borisz, Király M. Alexandra, Nagy Róbert, Csonka Dóra, Beszterczey Attila, Puskás Dániel, Nádra Kitti és Kiss Viktória mellett a békéscsabai Színitanház harmadéves hallgatói szerepelnek.

Békéscsabai Jókai Színház

Ördögölő Józsiás Békéscsabán

A Tamási Áron-émlékévhez kapcsolódva november végén mutatta be az író Ördögölő Józsiás című tündérajátékát a Békéscsabai Jókai Színház. A darabot széles gyerekközönségnek, az általános iskola felső tagozatának játssza a teátrum Koltay Gábor Balázs Béla-díjas, Érdemes Művész rendezésében, a Kossuth-díjas énekes-gitáros, Szarka Gyula zenéjével.

A történet Tündérországból játszódik, ahol az öreg király, Lámsza lovagi tornát hirdet. A győztes nemcsak a trónt és a koronát nyeri el, hanem Jázmina hercegnő kezét is. A kérők jönnek, és a legjobb jelölt, Józsiás annak rendje és módja szerint nyer. A népmesék hagyományai alapján hőseink boldogan élnek, míg meg nem halnak, csak hogy a

második helyezett kérő, Bakszén, az ördögkirály fia nem hagyja annyiban a dolgot, és elkezdődik a harc a hataloméért.

Koltay Gábor, a mesejáték rendezője hangsúlyozta, hogy nagyon erős, nemcsak értelemmel, hanem érzelmekkel is jól átélhető a mű gondolatisága. Arra ösztönöz, hogy megpróbáljunk egy szebb, becsületesebb, tisztességesebb világot létrehozni magunk körül – mondta. A rendező elmondta azt is, hogy a darabban hangsúlyosan van jelen egy hatalmas székelykapu, amelyet Tündérország öreg királya és a fia mindig nyitva tart a nép előtt; a hatalomra törő Bakszén, az ördögök hercege azonban becsukja azt, mert úgy véli: ha az emberek nem tudnak

érintkezni, akkor a gondolatok sem tudnak terjedni. Ugyanis „a nyitott kapun keresztül tudnak jönni-menni az emberek gondolatokkal felvértezve. Isten ments, hogy a kapu zárva legyen, hogy a világtól és a többi embertől elzárkózva éljünk a kis elefántcsont-tornyunkban. Attól nem fog előre menni a világ” – fogalmazta meg a számára a darab egyik leghangsúlyosabb képét, fő mondanivalóját Koltay Gábor.

A főbb szerepekben Bartus Gyulát, Puskás Dánielt, Földesi Ágnes Villót, Tege Antalt, Tomanek Gábort és Nagy Erikát láthatja a nagyközönség. A darabban közreműködnek még a Viharsarok Táncszínház táncművészei.

Békéscsabai Jókai Színház

„Összegyűjteni, feldolgozni, megőrizni, átadni...”

Újra megrendezték az Artista Cafe programot

Nagy érdeklődés övezte a Fővárosi Nagycirkuszban, november 30-án újjáéledt Artista Cafe programot. A Mint a holdraszállás – Az első magyar csapat a Ringlinben címmel megrendezett, vetítéssel, műtárgybemutatóval és artista produkcióval fűszerezett pódiumbeszélgetés előadója Zsilák György „Fudi” élő zsonglörlegenda volt.

Nem csak a manézsbán elhelyezett, fehér terítővel borított és harapnivalókkal ellátott asztalok mellett foglaltak helyet a vendégek, hanem a nézőtér egy része is megtelt az idei első Artista Cafe látogatóival. A háttérben lágy zene szólt, a Fővárosi Nagycirkusz billentyűsének, Bálint Károlynak köszönhetően. A porondon és a nézőtéren a magyar cirkuszművészet világhírűvé tételéhez nagyban hozzájárult, idős artistaművészek, a jelenleg itthon tartózkodó aktív artisták, cirkuszrajongók és a Baross Imre Artistaképző Akadémia diákjai foglaltak helyet. Mindannyian kíváncsiak voltak Zsilák György vetítéssel egybekötött előadására, amely az első, 1965 és 1970 közötti magyar ringlinges artistacsapat működéséről, az André Kertész fotóművésszel való találkozásáról, valamint további, saját ringlinges élményeiről szólt, amikor műsorvezetőként, majd mentorként dolgozott a legnevesebb amerikai cirkuszban. A vetítésekhez kapcsolódó pódiumbeszélgetést Szabó László, a Magyar Teátrumi Társaság titkára vezette, vendégei Magyar Zsuzsanna és Weisz Irka artistaművészek, valamint Joó Emese, a Magyar Cirkuszművészeti Múzeum, Könyvtár és Archívum vezetője voltak.

Az ingyenes Artista Cafe látogatóit az est házigazdája Fekete Péter, a Fővárosi Nagycirkusz igazgatója köszöntötte. „Európa vezető Cirkuszművészeti Központja címre törekünk. A Magyar Cirkuszművészeti

Múzeum, Könyvtár és Archívum több mint ezer cirkuszi szakkönyvvel, több mint 30 ezer műtárggyal és egyre bővülő adatbázissal rendelkezik. A tudományos tár méretét tekintve nem a legnagyobb Európában, ám a komplexitása miatt a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ Európa vezető cirkuszművészeti intézménye, ami egész évben, többnyire teltházzal működik – mondta a főigazgató, aki azt is hozzátette, hogy az intézménynek van egy utánpótlásképző, hivatalos iskolája, a Baross Imre Artistaképző Akadémia. A Nemzeti Cirkuszművészeti Központ

ke vagyok, hogy létrejött az a profi csapat, akik múzeumként, könyvtárként, archívumként összegyűjtik, feldolgozzák, megőrzik és átadják a múlt kincseit a következő generáció számára” – mutatott rá Fekete Péter, majd hozzátette, hogy a múzeumi részleg működésének egyik eleme, hogy elkéri a tudást az artistáktól, megbízzák őket, hogy kutatótársként szálljanak be ebbe a fontos feladatba. „A múzeumban minden megőrzésre kerül, ugyanis a múzeumi törvény értelmében a bekerülő műtárgyakat nem lehet elcserélni vagy eladni, mert az utókort kell szolgálni. Ezért

mindenből a legprofibbat akarja felépíteni. Az intézmény legfontosabb mondanója, hogy „Jövőt építeni a múlt tisztelete nélkül nem lehet.” „A múltat megfelelő szakemberekkel és megfelelő körülményekkel lehet ápolni, ezért rendkívül büsz-

is kiemelten fontos ez az este, ahol olyan nagytudású artistaművész, mint Zsilák György, átadja a megszerzett tudását, amit majd a következő nemzedék is átadhat az utókor-nak” – világított rá a főigazgató az est fontosságára.

Zsilák György a vetítéssel kísért előadása során Szabó László kérésére megosztotta, hogy 1965-ben, a második világháború óta elsőként, 17 kiváló, magyar artistaművész kapott szerződést a legnevesebb amerikai cirkuszban, a Ringlingnél. A Jászai

szerektek számára egy belépőkártyát és a fotós elkísérte őket a próbára. André Kertész világhírű fotográfus 6 héten át dokumentálta az életüket és később számos, értékes fotót bocsátott a rendelkezésükre.

A világ legjobb cirkuszaiban felépítő Zsilák György és Magyar Zsuzsanna artistaművészek, 1998-ban hagyták abba az aktív artista pályájukat. Ezt követően Zsilák György műsorvezetőként, majd mentorként dolgozott a Ringling Cirkuszban. Az 1999-től 2001-ig, majd a 2003 és 2005 között tartó korszakot is egy izgalmas vetítéssel, egy cirkuszi szezonról készült válogatással mutat- ta be. A házaspár számos műtárgyat – dokumentumokat, rekviziteket, kosztümöket, fotókat – őrzi a Magyar Cirkuszművészeti Múzeum, Könyvtár és Archívum, amelyek közül többet közszemlére tettek és be is mutattak az esten. Joó Emese múzeumvezető kihangsúlyozta, hogy az általa vezetett múzeum nem csak műtárgyakat gyűjt, hanem általuk azokat a személyes történeteket, amiket az artistaművészek átéltek. „Azért fantasztikus ezt az intézményt működtetni, mert ez egy élő múzeum, nem csak a múltat kutatjuk, hanem a jelen korszakokat, amiket átéltek a művészek, ezáltal meg tudjuk velük beszélni az átélt élményeiket, tapasztalataikat” – mutatott rá Joó Emese. A Zsilák házaspártól egy 1951-ből származó alkalmaztatási szerződést is kapott a múzeum, amely egy féltve őrzött családi ereklye. „Az ilyen dokumentumokat a múzeum nem teszi el örökre, hanem visszaadja a tulajdonosának. A múzeumi gyűjtemény kétféleképpen gyarapszik: kapunk örökre műtárgyakat, rekviziteket, fényképeket és kosztümöket, amiket nyilvántartásba veszünk, kutatunk és esetenként kiállítunk. A másik lehetőség, hogy kapunk olyan dokumentumokat és fényképeket, amelyek archíválás után köszönettel visszaadunk a családnak, hogy tovább őrizzék a saját személyes relikviáikat” – mondta Joó Emese, aki időtálló, savmentes papírba csomagolva visszaadta a Zsilák Györgynek a szülei hagyatékát, a múzeumban digitális másolatként gyűjteménybe vett alkalmaztatási szerződést.

Az esemény stílusosan az AandO (Kodák Anna és a Porond Ifjú Csillaga-díjas Zsilák Olivér) emelőszámával, majd kötetlen beszélgetéssel és kávézással zárult.

Szekáry Zsuzsanna

Ukrán egyházi iskola diákjait látta vendégül a Fővárosi Nagycirkusz

Közép-Európa egyetlen kórcirkuszának kapui nyitva állnak azok előtt, akiknek a legnagyobb szükségük van a csodákra. Fekete Péter főigazgató úr felajánlására, Novák Katalin köztársasági elnök asszony meghívására december 2-án, a Ridna Shkola ukrán egyházi iskolából százan, diákok és tanáraik ingyen tekintették meg a Melyiket a 9 közül? előadást.

A jótékonyág, az egymásra figyelés, az egymás segítése, a cirkusz-

művészet alapüzenetei közé tartoznak. Fontos, hogy ez ne csak szóban, hanem tettekben is mérhető legyen. Ezért a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ az orosz-ukrán háború kitörése óta minden eszközzel és lehetőséggel segíti a Magyarországra érkező menekülteket: segélycsomagokkal, élelmiszerrel, szállítással, ügyintézésel, orvosi ellátással, szállással, oktatással, programok szervezésével. A segítségnyújtás nemcsak az ukrán artistaművészekre, artistanövendékekre és oktatóikra terjed ki.

Ezekben a nehéz időkben különösen fontos, hogy lelkiekben is pozitív élményekkel töltsenek fel azok, akik a hazájuktól és a szüleiktől távol kénytelenek tölteni az ünnepeket. Legutóbb Fekete Péter főigazgató úr felajánlására, Novák Katalin köztársasági elnök asszony meghívására, százan érkeztek a Melyiket a 9 közül? előadásra. A magyarországi hétvégi ukrán egyházi iskola, a Ridna Shkola diákjai és tanárai közül sokan életükben először láttak cirkuszművészeti előadást.

A 2017-ben alakult iskola munkatársa, Kopcsa Karolina a Jókai Mór novellája alapján készült darab megtekintése után megosztotta, hogy a háború kitörése előtt a diákok és a tanárok száma 60 fő volt, ami február után felugrott 300-ra. A diákok már két hete tudták, hogy eljönnek a Fővárosi Nagycirkuszba, ami óriási izgalmat váltott ki bennük. „Folyton kérdezték, hogy mikor megyünk, nagyon várták az előadást. Ritkán adódik ennyire pihentető és nívós kikapcsolódásuk,

amikor minden gondjukat elfelejthetik. A kutyaszám volt az abszolút kedvencük. A diákok között vannak, akik eleve Magyarországon éltek, de a háború elől menekülők is tanulják a magyar nyelvet, így örömmel kapcsolódtak be az előadásban a közös éneklésbe. Köszönjük ezt a szép élményt!” – mondta Kopcsa Karolina.

Szekáry Zsuzsanna,
Vas Anna

Fotó: Nagy Attila

Átadták a Magyar Művészeti Akadémia elismerő okleveleit

A művészetoktatásban kiemelkedő eredményeket elért pedagógusok, közösségek, intézmények képviselői vehették át a Magyar Művészeti Akadémia elismerő okleveleit Budapesten.

Az elismerő okleveleket Vashegyi György, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke és Farkas Ádám elnökségi tag, az akadémia Oktatási, Képzési és Tudományos Bizottságának elnöke adta át december 5-én, az intézmény irodaházában. Az akadémia elnöke beszédében kiemelte, hogy a művészeti oktatásra, a művészet által történő oktatásra óvodától egyetemig nagy szükség van, mert belső

világunk kialakításához a művészetoktatás kiemelten fontos, nemzeti erőforrás és a társadalmi közjó egyik fontos eleme.

A Magyar Művészeti Akadémia 2016 óta adományoz elismerő oklevelet a művészetoktatásban kimagasló teljesítményt elért pedagógusok, művésztanárok, művészetpedagógiai kutatók, közösségek, intézmények részére. Az elismerésből évente legfeljebb öt adományozható, ahhoz pénzjutalom is jár. Az elismeréseket a Magyar Művészeti Akadémia évről évre az Oktatási, Képzési és Tudományos Bizottság javaslatára az elnökség döntése alapján adományozza.

Az idei évben a művészetoktatás területén nyújtott kimagasló teljesítményéért három pedagógus, valamint két alkotóműhely kapott elismerő oklevelet.

Pedagógus kategóriában Acél Zsolt piarista szerzetes, gimnáziumi tanár, a magyar közoktatásban végzett következetes és elhivatott irodalomtanári tevékenységének elismeréseként vehette át az oklevelet.

Művésztanár kategóriában az akadémia Péterffy András, Balázs Béla-díjas filmrendező, operatőr, producer, egyetemi tanár a filmművészet területén fél évszázada végzett következetes és elhivatott művésztanári tevékenységét díjazta.

Művészetpedagógiai kutató kategóriában Széll Rita kutatótanár, egyetemi oktató, a hazai zene- és táncoktatás területén több mint negyven éve végzett példamutató művészetpedagógiai kutatói, valamint a historikus táncok népszerűsítésében végzett eredményes tevékenységét ismerte el oklevéllel a Magyar Művészeti Akadémia.

Közösség díjkategóriában a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület vehetett át elismerő oklevelet a zeneoktatásban kifejtett két évtizedes elhivatott, magas szintű művészeti oktatása, valamint példaeértékű, innovatív műhelymunkája és modellértékű művészeti műhelyei-

ben folyó kivételes tevékenységéért. Az egyesületet húsz évvel ezelőtt K. Udvari Katalin zenetanár alapította.

Szintén közösség kategóriában részesült az MMA elismerő oklevelében az 1998-ban alapított székelyföldi, sepsiszentgyörgyi Guzsalyas Alapítvány a népművészet területén, az erdélyi magyarság körében végzett, a magyar népi hagyományok megőrzését szolgáló művészeti oktatáson alapuló példaértékű közösség-építő tevékenysége elismeréseként. Az elismerő oklevelet Benkő Éva, a Guzsalyas Alapítvány elnökhelyettese vette át.

MTI

Közel 3000 nézője volt az IFESZT előadásainak

Tíz napon keresztül volt a romániai kisebbségi színházszínház fővárosa Szatmárnémeti, ugyanis november 4-e és 13-a között itt rendezték meg az Interetnikai Színházi Fesztivált. Több szempontból is rendhagyó volt a seregszemle, hiszen ez volt az első év, amikortól kezdődően a MASZIN Magyar Színházi Szövetség tagjaira hárul a felelősség a találkozó megszervezése kapcsán. De első alkalommal történt az is, hogy Zsehránszky István, az Interetnikai Színházi Fesztivál megálmodója már csak az égből figyelhette az előadásokat.

Szatmárnémetiben a Harag György Társulat munkáját segítő Proscenium Alapítvány főszervezésében jött létre a találkozás lehetősége – a szervezés pedig távolról sem volt egyszerű, hiszen az infláció, az energiaválság, a magas üzemanyagárak jelentős akadályokat görgettek a rendezvény előkészítésének útjába. Ahhoz, hogy a rendezvény megvalósulhasson, az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatalának és Románia Kulturális Minisztériumának támogatásán túlmenően, a szervezők mellé állt az RMDSZ, a Szatmárnémeti Polgármesteri Hivatal és a Szatmár Megyei Tanács is, hozzájárulva, hogy az IFeszt az utóbbi évek egyik legsikeresebb fesztiválkiadásaként indulhasson újra Szatmárnémetiben, a pandémia okozta több évnyi kényszerzünet után, a szatmári közönség öröme.

A program gerincét képező színházi előadások palettája meglehetősen színes volt: a nagyszínpadi és stúdiótermi, színpadi nézőtérrel játszott produkciók megközelítőleg háromszor néztek vonzóttak. A kiemelkedő érdeklődésre magyarázat lehet a műfaji sokszínűség is: megrázó drámától vigjátékon, monodrámán és dokumentarista színházi előadásig át a koncertelőadásig, tánc- és mozgásszínházi produkcióig terjedt az igencsak széles választék. A fesztiválon a magyar nyelven játszó ki-

nészekkel és színházi szakírókkal ismerkedhettek meg az érdeklődők, mint Boros Kinga, Csirák Csaba, Czvikker Katalin, Huszár Orsolya, János Szabolcs, Kricsfalusi Beatrix, Ungvári Zrínyi Ildikó, Simon Judit, Varga Anikó és Zsigmond Andrea. Az előadásokhoz – és azok megértéséhez – külön segítséget adtak a Köllő Kata és Varga Anikó által vezetett szakmai beszélgetések, amelyek az alkotók és szereplők avatják be a résztvevőket egy-egy előadás titkaiba, lehetőséget teremtve akár a mélyebb értelmezésre is.

Az előadások kapcsán írárok is születtek a Györfi Kata által vezetett fesztiválblogon, ahol marosvásárhelyi és kolozsvári teatrológia szakos hallgatók mondtak véleményét a látottakról.

A színpadi előadások mellett fontos szerep jutott az IFESZT programjában a könyvbemutatóknak is. Ezek sorában két, Philter típusú színházi elemzéseket tartalmazó kötetet (egy erdélyi és egy szűkebben nagyváradi fókuszú gyűjteményt) mutattak be, lapbemutatóval ünnepelték meg a Játéktér című színházi folyóirat fennállásának 10. évfordulóját, de itt mutatták be először Magyarországon kívül azt az interjúkötetet is, amely nemrég a Magyar Művészeti Akadémia égisze alatt bemutatott Harag György-portréfilm kapcsán született meg, „Ha a játék valósággá változik” címmel. Szintén az IFESZT ideje alatt mutatták be a Harag György Társulat fotósának, Czinzél Lászlónak a fotóalbumát amely az elmúlt közel két évtizedből válogat színházi fotókból. Kerekasztal-beszélgetést szerveztek továbbá a Harag György Társulat eddigi színház-történeti kiadványairól is, illetve bemutatták a színházi nyilvánosság erdélyi szerkezetváltozásait tematizáló Test – Hatalom – Intézmény című tanulmánykötetet is, az Eikon és az UartPress kiadók közös gondozásában. A fesztivál ötletgazdája előtt tisztelve egy Zsehránszky István rádiójegyzetéből készült antológiát is bemutattak, Marad(j)unk ebben címmel.

A könyv- és lapbemutatók során bemutatkozó szerzők között olyan színházkutatókkal, színház-törté-

nészekkel és színházi szakírókkal ismerkedhettek meg az érdeklődők, mint Boros Kinga, Csirák Csaba, Czvikker Katalin, Huszár Orsolya, János Szabolcs, Kricsfalusi Beatrix, Ungvári Zrínyi Ildikó, Simon Judit, Varga Anikó és Zsigmond Andrea. Az előadásokhoz – és azok megértéséhez – külön segítséget adtak a Köllő Kata és Varga Anikó által vezetett szakmai beszélgetések, amelyek az alkotók és szereplők avatják be a résztvevőket egy-egy előadás titkaiba, lehetőséget teremtve akár a mélyebb értelmezésre is.

Az előadások kapcsán írárok is születtek a Györfi Kata által vezetett fesztiválblogon, ahol marosvásárhelyi és kolozsvári teatrológia szakos hallgatók mondtak véleményét a látottakról.

Az Interetnikai Színházi fesztivállal egy időben, november 11-13-án zajlott a Harag György Társulat örökös tagjáról, egykori igazgatójáról és a Proscenium alapítvány volt elnökéről elnevezett Bessenyei István Országos Diákszínházi Fesztivál is, amelyen két kategóriában hirdettek győztest a színművészekből és neves színházi szakemberekből álló zsűri tagjai. Az V-VIII. osztályosok versenyében nagybányai siker született, a Kinézdserek színházi

végeztek az első helyen, míg a középiskolások versenyében a házigazda Kölcsey Ferenc Főgimnázium Stage színjátszóköreinek tagjai örülhettek az első díjnak – és mutathatták be előadásukat jutalmul az Északi Színház nagyszínpadán. A verseny szakmai zsűrijében három színművészeti egyetem is képviseltette magát, intézetigazgatói révén: a zsűrielnök Harsányi Zsolt (MME) mellett Szilágyi-Palkó Csaba (BBTE) és Herczeg Tamás (SzFE) révén, de részt-

vett a zsűrizésben (és az általános iskolások kategóriájának zsűrielnöke volt) Petneházy Attila színművész, miniszteri biztos, a Harag György Társulat tagjai közül pedig Rappert-Vencz Gábor, Gál Ágnes és Nagy Regina is. A verseny résztvevői szakmai workshopokon is részt vehettek, többek között Gyéresi Júlia és Kovács Éva (beszédtechnika), Beszán Noémi, Botos Bálint, Varga Sándor, Keresztes Ágnes és Vonhaz Ingrid vezetésével.

Véget ért tehát a 18 társulatot felvonultató, fesztivál, visszatérésére pedig a hagyomány szerint két évet kell várni, az idei kiadás során megtartott elnökségi gyűlésen a MASZIN Magyar Színházi Szövetség pedig már a helyszínt is meghatározta: döntésük értelmében a 2024-es IFeszt Temesváron kerül majd megrendezésre.

A fesztivál szervezője: a Proscenium Alapítvány

Támogatók: Románia Kormánya - Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala, Románia Kulturális Minisztériuma

Partnerek: Szatmárnémeti Polgármesteri Hivatal, Harag György Társulat, MASZIN Magyar Színházi Szövetség, RMDSZ, Szatmár Megyei Tanács, Szatmár Megyei Hagyományos Kultúrát Megőrző és Támogató Központ valamint a Red Hat Yard.

A Harag György Társulat PR-osztálya

Erős hittel várakozva

Adventi hangolódás a Nemzeti Színházban

Élőnarrációs diafilmmézéssel, betlehemes szokások felelevenítésével, adventi-karácsonyi dalokkal és versekkel és egy különleges filmvetítéssel várta decemberben az ünnepre hangolódó közönséget a Nemzeti Színház az adventi időszakban. Ahogy a nézők már megszokhatták, idén is tartottak játékonny célú gyűjtést, ezúttal a szociális otthonokban élő, tartósan beteg, illetve fogyatékos gyermekeknek szánt adományokat várták a színház munkatársai.

Az elmúlt évekhez hasonlóan, minden adventi hétvégén programmal várták az érdeklődőket a teátrumban. A szombati diafilmmézéshez, külön kuckót alakítottak ki, és a meséket a Nemzeti Színház művészeitől hallhatták a gyerekek. Az adventre hangolódókat a gencsapáti betlehemes csoport és a szentpéterúri betlehemesek szórakoztatták a hétvégeken. A szentpéterúri hagyományörzők az elmúlt években már nagyon komoly fellépéseken mutathatták meg a magyar betlehemes szokásokat, hiszen 2017 januárjában ez a csoport képviselte Magyarországot

az Európa Parlament újévi ünnepségén, és 2023. januárjában három fővel ismét Brüsszelbe utaznak majd egy nemzetközi ifjúsági delegáció részeként. 2018 januárjában ugyanígy, egy nemzetközi delegációval együtt Rómában léptek fel, a pápa újévi szentmiséjén.

Az utolsó adventi szombaton, Huzella Péter Kossuth-díjas zeneszerző, gitáros, énekes műsorát hallgathatták meg a kíváncsiak, a karácsony-hívogató koncerten népdalok, betlehemes-részletek, osztrák, svéd, spanyol, cseh, angol, francia karácsonyi dalok, magyar és külföldi költők megzenésített versei hangzottak el.

Az adventváró szombat délutánon túl, egy különleges, szívmengető dokumentumfilm vetítésével is várta a színház azokat a nézőket, akik a Csíksomlyói passió előadására érkeztek. Dr. Baráth Gábor Portré Szánti Ivánról című filmje arról az emberről készült, aki utoljára kapta el a gyermekbénulást Magyarországon. „Ez az alkotás felhívja a figyelmünket arra, hogy a legnehezebb körülmények között is lehet teljes életet élni, ha valakinek nagyon erős a hite” – hangsúlyozta Vidnyánszky

Attila, a színház vezérigazgatója az adventi program kapcsán. Hozzátette: „Nagyon fontos, hogy ugyanezzel az erős hittel tudjunk ebben az adventi időszakban is várakozni, amikor tőlünk karnyújtásnyira egy olyan háború dúl, amelyben emberek százai, köztük nemzettársaink is, hidegben sötétben és félelemben várják sorsuk jobbra fordulását. Ilyen időkben, Jézus születésére várva, imádkozni kell a békéért, remélni kell, és érezni az összetartozást. Azokba az értékekbe kapaszkodva, amelyek eddig is átsegítették ezt a nemzetet a nehézségeken, és most is biztos támpontot jelentenek ebben a tébolyult világban. Ez az advent nem szólhat másról, mint erről a bizalomról és az önzetlen segítségnyújtásról” – fogalmazott Vidnyánszky Attila.

A Nemzeti Színház a játékonnyágnak ebben az adventben is külön figyelmet szentelt. A teátrum minden évben egy-egy kiemelt szervezetnek rendez jótékony adománygyűjtést, idén a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság szociális intézményeiben gondozott, tartósan beteg, vagy olyan fogyatékossgal élő gyermekeknek gyűjtöttek ajándékokat. Ők ugyanis a karácsonyt többnyire az intézmény falai közt töltik, mert otthoni ellátásuk nem megvalósítható, így mindenki másnál jobban örülnek a személyre szabott ajándékoknak. Az összegyűlt ajándékokat december 17-én adták át a gyermekvédelmi intézmény képviselőjének.

Folytatódott a #anemzetimindenkie elnevezésű program is decemberben, 16-án a János vitéz előadásán 500, szintén a gyermekvédelemben élő fiatal vendégeskedett a teátrumban, 17-én, az utolsó adventi rendezvény napján pedig azok a gyermekvédelmi nevelők, szociális munkások nézhettek meg a Vitéz lélek előadását, akik az idei adománygyűjtés kedvezményezettjeit gondozzák.

A 2019-ben kezdődő programot olyanoknak indította az intézmény, akiknek a körülményei nem teszik lehetővé, hogy rendszeresen szín-

házba járjanak. A 185 éves Nemzeti Színház annak idején azért jött létre, hogy mindenki legyen - idézi a programról szóló tájékoztató Vidnyánszky Attilát, a színház vezérigazgatóját, aki egyebek mellett azt is hangsúlyozta, hogy az elődökkel együtt ő is hisz abban, hogy "ez az egész nemzet színháza, minden magyaré, így az önké is".

Tamási Áron A Vitéz lélek című darabját 2013-ban mutatták be, ez volt Vidnyánszky Attila első rendezése a teátrum főigazgatójaként. A darabról az igazgató azt mondta, hogy egy szép mese "a hitről, és arról, hogy mindig lehet újrakezdeni, hiszen képesek vagyunk rá, mi, magyarok különösen".

Olyanokat hívtak meg az előadásra, akik még sohasem, vagy ritkán járnak színházban. A résztvevők kiválasztásában segítséget nyújtottak a különféle karitatív szervezetek és gondozóintézmények - mondta Pintér Szilvia, a program szervezője.

Az idei előadásokat láthatták szociális és gyermekvédelmi szervezetek és intézmények nevelői, ellátottjai, munkatársai, valamint hajléktalanszolgálatok és alapítványok ellátottjai és segítői, a Soroksári Önkormányzat meghívottjai, és a Nagycsaládosok Országos Egyesületének tagjai.

A #anemzetimindenkie program januárban és februárban folytatódik.

Parák és remények

Kreatív, vállalkozó kedvű civilek gondolkodtak együtt színházi szakemberekkel csaknem egy éven át a jövőről. Ebből a közös gondolkodásból született meg egy előadás, az Ábrahám, amelyet november 26-án láthatott először a közönség a debreceni Csokonai Fórum Kóti Árpád termében.

2062-re a civilizációnk a pusztulás szélén állt. A végzetes zuhanástól Ábrahám mentette meg az emberiséget. Ábrahám, aki 2012-ben látta meg a napvilágot Debrecenben. Születésének körülményei rendkívüliek, ahogyan a kor is, amelyben világra jött. A 21. század első felében a világ vesztébe rohant – e félévszázados ámkofutásnak lehetünk szemtanúi e színházi kísérlet során.

2022 februárjában indult a Csokonai közTér, a Csokonai Színház kreatív alkotóműhelye. Több mint fél éven keresztül kétheti, majd heti rendszerességgel gondolkodtak együtt vállalkozó kedvű, kíváncsi és kreatív debreceniekkel, hogy milyen reményeik és félelmeik élnek bennük a jövővel kapcsolatban. Paráik és reményeik játékos kibeszélése és feldolgozása során egy közös történetet építettek, és együtt döntöttek arról, hogy szeretnék ezt egy színházi előadás formájában a nagyközönség számára bemutatni. Májusban egy sajtóbemutatót tartottak, novemberben pedig a Csokonai Fórum Kóti Árpád termében állították színpadra Ábrahám történetét, amelyben nézőik nem csak szemlélői, hanem résztvevői is lehettek az eseményeknek.

Határokon átívelő kulturális kapocs

A Nemzeti Cirkuszművészeti Központ kiemelt intézményként a határon túli magyarságról sem feledkeznek meg, ezért november 23-án és 24-én Szlovákiából, a Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolából százan, diákok, nagycsoportos óvodások és pedagógusaiuk ingyen tekintették meg a Fővárosi Nagycirkusz Melyiket a 9 közül? című karácsonyi előadását.

Közös történelmünk, anyanyelvünk és kultúránk összeköt minket, bárhol élünk a nagyvilágban. A határokon túlra szorult magyarok hűen őrzik kulturális kincseiket, melynek

megőrzésében az anyaországban működő intézményeknek is fontos szerep jut. A Fővárosi Nagycirkusz Jókai Mór Melyiket a kilenc közül? című örökérvényű novellája alapján készült karácsonyi műsora egy igazi kulturális csemege. Nem csak a legnagyobb magyar író műve elevenedik meg a manézsban, hanem a cirkuszművészet mellett hangsúlyos szerepet kap a színház, a zene és a tánc is.

A kulturális összetartás jegyében Fekete Péter, a Fővárosi Nagycirkusz főigazgatója meghívta az előadásra a Komárom és Párkány között fekvő Dunamocs község Magyar Tanítási

si Nyelvű Alapiskola 100 diákját, nagycsoportos óvodását és pedagógusait. „Hatalmas lehetőségnek éljük meg, hogy elutazhattunk Budapestre erre a csodálatos előadásra, aminek köszönhetően maradandó élményeket szereztünk. Hálásak vagyunk, amiért éreztetik velünk, hogy a határon innen és túl, mi igenis egy nemzethez tartozunk” – mondta a darab megtekintése után Banai Tóth Enikő igazgató.

Szekáry Zsuzsanna,
Vas Anna
Fotó: Nagy Attila,
Urbán Ádám

Programot hirdettek Szegeden

A Dóm téren zenés darabokkal, az Újszegedi Szabadtéri Színpadon pedig koncertsorozattal várja a közönséget jövő nyáron a Szegedi Szabadtéri Játékok - tájékoztatta a fesztivál sajtóreferense az MTI-t.

Kertész Lilla közölte, hogy a fesztivál a Dóm téren július 7-én a Holdvilágos éjszakán című gálával kezdődik, melyen a magyar

és nemzetközi operairodalom legszébb ariái és közönség kedvenc operettségerei csendülnek föl.

Egy héttel később Michael Kunze és Lévy Sylvester musicalje, az Elisabeth érkezik három estére a Szabadtéri Játékokra a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház vendégelőadásában, Szenté Vajk rendezésében.

Július 21-én tartják a Szegedi Szimfonikus Zenekar Ajándékkon-

certjét. Július 28., 29. és 30. este pedig az idei évad záróprodukcióját, John Kander, Fred Ebb és Bob Fosse Chicago című musicaljét játsszák Béres Attila rendezésében.

A Dóm téri programok zárása Geszti Péter, Monori András és Tasnádi István worldmusicalje, az Ezeréjszaka debütál a fesztiválon. A produkciót augusztus 11-i ősbemutatóját követően 12-én, 18-án, 19-én és 20-án láthatja majd a közönség.

Az Újszegedi Szabadtéri Színpad koncertsorozata Zorán és zenésztársai fellépésével indul június 28-án. Ezután Ezzel még tartozom című estjén Demjén Ferenc hoz el Újszegedre egy válogatást slágeriből. Augusztus 2-án az Omega Naplemente emlékkoncerten idézik fel a legendás együttes egyedülálló zenei világát.

Augusztus 16-án Dolhai Attila, Oszvald Marika, Fischl Mónika és

a 100 Tagú Cigányzenekar szolistái adnak közös estet Zenére fel! címmel a Budapest Folk Dance táncosainak közreműködésével.

Július 26-án a többek által is a világ legjobb gitárosának tartott Al Di Meola lép fel. Július 12-én Palya Bea népzenei gyökerekkel bíró dala hallható, augusztus 9-én pedig a Kispál és a Lovasi formáció koncertezik.

MTI

Impresszum:

Magyar Teátrum – színházi magazin – megjelenik: július és augusztus kivételével havonta – 2009-ben alapította a Magyar Teátrumi Társaság Egyesület, 1053 Budapest, Királyi Pál u. 18. Telefon: 06 (20) 500-2714; alapító főszerkesztő: Fekete Péter – Kiadja a Magyar Teátrum Közhasznú Nonprofit Kft., felelős kiadó a Kft. ügyvezetője – Szerkesztőség: 5600 Békéscsaba, Andrassy út 1-3., – Örökös felelős szerkesztő: Józsa Mihály – Szerkesztő: Kovács Attila – Korrektor: Nyerges Tünde – Magyar Teátrum Online: www.magyarateatrum.hu, online szerkesztés: Aradszki Zoltán – Olvasói e-mail: level@magyarateatrum.hu, előfizetés-megrendelés e-mail: rendel@magyarateatrum.hu – Terjeszti a kiadó, a Lapker Zrt. és Magyar Posta Zrt., terjesztéssel kapcsolatos e-mail: terjesztes@magyarateatrum.hu – Grafika: Lengyel Tibor, LogoDepo Kft., Tel.: 06 (94) 511-350, e-mail: info@logodepo.hu, DTP: Peidl Péter – Nyomtatás: Mediaworks Hungary ZRT., 9021 Győr, Újlak u. 4/a., Vezérgazgató: Szabó Ferenc – Nyomdaüzem: 6729 Szeged, Szabadkai út 20. – ISSN 2061-1501

